

Framtidens Karriär Sjuksköterska

Unga sjuksköterskor lärar om ohållbara villkor

4 Drygt fyra av tio under 29 år tror inte att de kommer att stanna inom vården under resten av sitt yrkesliv. 53 procent upplever att bemanningen sällan eller aldrig är tillräcklig. Vårdförbundets larmar om arbetsvillkoren och de ungas syn på vården.

Den palliativa vården fokuserar mer på livet

8 Palliativ vård är en aktiv vårdform som fokuserar mer på livet än döden. Vårdformen ger utrymme för ett holistiskt perspektiv på varje patient med möjlighet för sjuksköterskor att göra verklig skillnad för patient och närstående i både tidig och sen palliativ fas.

Psykiatrisjuksköterskor stärker patienterna

14 Specialistsjuksköterskor inom psykiatrisk vård fyller en nyckelfunktion i vuxenpsykiatri, med samtal och omvårdnad som stärker patientens egen förmåga att hantera sin psykiatriska diagnos och utveckla sina egna resurser.

■ Avancerad specialistsjuksköterska ■ Framtidens vårdavdelning ■ Neurosjukvård ■ BUP ■ Distriktssköterska ■ Satsa långsiktigt

Thoraxkirurgisk vård och omvårdnad

Distanskurs på halvfart (7,5 högskolepoäng) med start september 2024

Anmäl dig
senast
1 augusti

Fördjupa dina kunskaper inom vård och omvårdnad av patienter som genomgår thoraxkirurgiska ingrepp.

Det här är en distanskurs som är förankrad i forskning och evidens. Den kommer att stärka dig i din sjuksköterskeprofession i vården av den thoraxkirurgiska patienten.

Du får bland annat lära dig om

- de vanligaste sjukdomstillstånden, dess etiologi och patofysiologi
- riskfaktorer, omvårdnadsbehov och omvårdnadsåtgärder
- evidensbaserad kunskap från relevant forskning i patientens omvårdnad
- utveckling av omvårdnad i den egna verksamheten med hjälp av styrdokument och kvalitetsregister

ki.se/uppdraagsutbildning

Karolinska
Institutet

Vi har kunskap, kraft och mandat gentemot myndigheter och hälso- och sjukvårdens maktavare tack vare våra medlemmar.

Som medlem i Svensk sjuksköterskeförening får du:

- En röst som för din talan för sjuksköterskeprofessionens och hela vårdens utveckling.
- Medlemstidningen Omvårdnadsmagasinet fem nummer per år.
- Uppdaterade och användbara kunskapsunderlag, till exempel vår etiska kod och kompetensbeskrivningar på grund- och avancerad nivå.
- Möjlighet att söka fonder och stipendier för utveckling, forskning och fortbildning.
- Medlemsrabatt på våra konferenser och omvårdnadslitteratur.
- Tillgång till våra fritidsstugor vid Åreskutan.

Vi driver frågor som är viktiga för oss sjuksköterskor och är ett starkt stöd för vår professionella utveckling. Läs mer på swenurse.se!

BLI
MEDLEM
HÄR!

swenurse.se

För professionens och patientens bästa

Krävs långsiktiga satsningar på personalen

Regionernas ekonomiska underskott är aktuella. Sparbeting och inköpsstopp införs i många regioner. Sjuksköterskorna ser en besparingspotential på antalet chefer, på regionledning och på ekonomi och administration. Vi uppmanar regionerna att spara med förnuft och att omfördela medel inom regionen, från mindre viktigt till mycket viktigt och satsa på sjukvårdspersonalen så att de stannar långsiktigt inom sjukvården.

Unga sjuksköterskor larmar om ohållbara villkor. Drygt fyra av tio sjuksköterskor under 29 år tror inte att de kommer att stanna inom vården under resten av sitt yrkesliv. 53 procent av de unga sjuksköterskorna upplever att bemanningen sällan eller aldrig är tillräcklig. Vårdförbundets ordförande Sineva Ribeiro är djupt oroad och betraktar statistiken som ett nödrop från sjukvården.

Långsiktiga satsningar för att attrahera och behålla sjuksköterskor är därför ett måste för att

svensk hälso- och sjukvård ska ha en chans att klara sitt framtida uppdrag.

Oili Dahl, ordförande i Svensk sjuksköterskeförening, anser att en förbättrad yrkesintroduktion med ökad tillgång till seniora kollegor kan få fler nyutexaminerade sjuksköterskor att satsa på en långsiktig sjuksköterskekarriär. Samtidigt bör avancerad specialistsjuksköterska introduceras som ett nytt yrke, och sjuksköterskors rätt till fortbildning bör värnas, även i ekonomiskt utmanande tider.

Trots besparingskrav och underbemanning så finns det mycket positivt inom sjukvården. Många sjuksköterskor framhåller teamkänsla, bra arbetskamrater, kompetensen hos personalen, patientbemötandet och sammanhållning.

Hör av er till oss med artikelförslag inför nästa utgåva av Framtidens Karriär – Sjuksköterska.

Trevlig läsning!

Framtidens Karriär – Sjuksköterska

Om detta kan du läsa i Framtidens Karriär – Sjuksköterska

- 4 Unga sjuksköterskor larmar om ohållbara villkor
Intervju med Sineva Ribeiro, ordförande i Vårdförbundet.
- 5 Traumaväska för dementa som innovation
- 6 Gör avancerad specialistsjuksköterska till nytt yrke
Intervju med Oili Dahl, ordförande i Svensk sjuksköterskeförening.
- 7 Servicevårdar frigör tid till omvårdnadsarbete
- 8 Palliativ vård fokuserar mer på livet
- 10 Utveckling och innovation i neurosjukvården
- 10-11 Goda levnadsvanor gynnar både hälsa och klimat
- 11 Sjuksköterskor inom BUP gör verklig skillnad
- 12 Distriktsköterskans unika kompetens bör tillvaratas
- 13 Tar med läsare in bakom stängda dörrar
- 14 Psykiatrisjuksköterskor stärker patientens egna resurser
- 14-15 God prognos för HER2-positiv bröstcancer
- 15 Proaktiv digifysisk seniorvård i hemsjukvården
- 16 Dagens VFU-studenter är morgondagens medarbetare
- 17 Efterlyser långsiktiga satsningar på sjuksköterskor
- 18 Tidig diagnos och behandling avgörande för KOL-patienter
- 18 Praktiska kunskaper eller kritiskt tänkande viktigast?
- 19 Omställning för grundutbildningen

Presenterade företag och organisationer

20 Tema Akut & Reparativ Medicin, Karolinska universitetssjukhuset	27 BUP, Region Västmanland
21 Akutverksamheten och AnOplVA, Skaraborgs sjukhus	28 Borås stad
22 Område Psykiatri, Östersunds sjukhus	29 Ambulanssjukvård och primärvård i Södra Lappland
23 Neurologi-, Stroke och Rehabmedicin vid NU-sjukvården	29 Neurokirurgi, Akademiska sjukhuset
23 Avdelning 61 Internmedicin, Sunderby sjukhus	30 Infektionskliniken, Region Kronoberg
24 Skånes bästa vårdcentral, Praktiker tjänst	31 ASIH och palliativ vård, Nordöstra Skåne
25 Ny-Sjukskötersketjänst, Helsingborgs lasarett och Ängelholms sjukhus	32 Psykiatri heldygnsvård, Region Kronoberg
26 Kliniskt basår inom psykiatrin, Kristianstad	33 Psykiatrin, Norrlands universitetssjukhus i Umeå
27 Rättspsykiatrin i Vadstena	34 Attendo
	35 BUP, Region Västerbotten
	35 Rättspsykiatrin i Säter, Region Dalarna

Framtidens Karriär nr 3 april 2024

Produceras av NextMedia

nextmedia

Framtidens Karriär är en periodisk tidskrift som ges ut mot sjuksköterskor, läkare, psykologer, socionomer.

SKRIBENTER Anette Bodinger Larsson, Anna Hultberg, Kerstin Karlsson, Cristina Leifland, Adrianna Pavlica, Annika Wihlborg

FOTOGRAFER Therése Asplund, Marcus Bäckström, Göran Ekeberg, Christine Engström, Ante Fahlén, Micke Fransson, Per Groth, Jens C. Hilner, Fredrik Hjerling, Daniel Holmgren, Lars Jansson, Lena Lee, Jonas Ljungdahl, Andreas Olsson, Annika Nyberg, Marcus Schoenherr, Stefan Svensson, Anna Wilhelmsson, Martina Wärenfeldt

OMSLAGSFOTO Göran Ekeberg

GRAFISK FORM Stellan Stål

ANSVARIG UTGIVARE Niklas Engman

TRYCK Bold Printing Mitt

ANNONSFÖRSÄLJNING NextMedia

Frågor om innehållet besvaras av NextMedia, tel: 08-661 07 90, e-post: info@nextmedia.se

FÖR MER INFORMATION OM FRAMTIDENS KARRIÄR – SJUKSKÖTERSKA, VAR VÄNLIG KONTAKTA:

Niklas Engman, e-post: niklas.engman@nextmedia.se, tel: 08-661 07 90, mob: 070-774 84 90

LÄS MER PÅ WWW.SJUKSKOTERSKEKARRIAR.SE

Nästa utgåva av Framtidens Karriär – Sjuksköterska ges ut i oktober 2024

Välkommen att kontakta oss för mer information!
info@nextmedia.se | www.sjukskoterskekarriar.se

**Framtidens Karriär
Sjuksköterska**

Unga sjuksköterskor larmar om ohållbara villkor

Drygt fyra av tio sjuksköterskor under 29 år tror inte att de kommer att stanna inom vården under resten av sitt yrkesliv. 53 procent av de unga sjuksköterskorna upplever att bemanningen sällan eller aldrig är tillräcklig, medan 85 procent anser att arbetsbelastningen är för hög, enligt Vårdförbundets undersökningar.

ARBETSVILLKOR

TEXT ANNIKA WIHLBORG

Förbundsordförande Sineva Ribeiro betraktar statistiken som ett nödrop och är djupt oroad för kompetensförsörjningen i framtidens hälso- och sjukvård.

– Unga sjuksköterskor är särskilt avgörande för kompetensförsörjningen. Om de unga lämnar hälso- och sjukvården finns det ingen som kan ge vård i framtiden. Därför oroar det mig på djupet att så många unga välutbildade kollegor har en alltför hög arbetsbelastning och för lite återhämtning. Det faktum att många unga tvivlar på att de kommer att stanna i sjukvården hela sitt yrkesliv är ett nödrop och en larmsignal som bör fungera som en rejäl väckarklocka för sjukvårdens beslutsfattare, säger Sineva Ribeiro.

Arbetsvillkoren i hälso- och sjukvården har på senare år blivit alltmer krävande. För en heltidsarbetande sjuksköterska är det inte ovanligt med bara en ledig dag i veckan. Nyutexaminerade sjuksköterskor möts av en tuff verklighet när de kommer ut i arbetslivet.

Saknas handledning

– Bristen på erfarna kollegor och obefintligt med tid för reflektion, handledning och mentorskap gör att många får en bristfällig yrkesintroduktion. Många börjar direkt med nattarbete, där de utan någon form av handledning ansvarar för ett stort antal patienter. Det är otroligt oroväckande att unga sjuksköterskor inte ges det stöd de har rätt till för att komma in i sin roll, säger Sineva Ribeiro.

Många talar om att det behövs fler ”händer” i vården. Sineva Ribeiro anser snarare att fler kollegor med rätt kompetens är rätt väg att gå för att

minska övertid och mertid. Hon påpekar samtidigt att kontorsnormen om 40 timmars arbetsvecka inte är anpassad efter vare sig patienternas eller sjuksköterskornas behov. Vårdförbundet arbetar därför för att säkra rätten till hållbara heltider.

Sänkt veckoarbetstid

– Sänkt veckoarbetstid är en av de viktigaste åtgärderna för att få fler att orka arbeta heltid och vilja stanna långsiktigt i sjukvården. Många sjuk-

OM DE UNGA lämnar hälso- och sjukvården finns det ingen som kan ge vård i framtiden

sköterskor väljer att arbeta deltid för att orka och få livspusslet att gå ihop, vilket innebär att de betalar för orimliga arbetstider och dålig arbetsmiljö med sin hälsa, lön, livslön och pen-

sion. Statistik visar att en grundutbildad sjuksköterska som arbetar deltid i genomsnitt sänker sin livslön med 7 miljoner kronor. Det är definitivt ett alltför högt pris att betala för att kunna arbeta som sjuksköterska och samtidigt få vardagen att fungera, säger Sineva Ribeiro.

Strypt kompetensutveckling

Många regioner dras med underskott och har därmed tvingats till neddragningar, vilket gjort att många arbetsgivare även drar in på fortbildning.

– Sjukvård är en kunskapsintensiv verksamhet som präglas av ständig utveckling och nya forskningsrön. Genom att dra ner på eller helt stoppa sjuksköterskors kompetensutveckling utsätter arbetsgivarna patienterna för onödiga risker i form av sänkt patientsäkerhet. I förlängningen innebär strypt tillgång till kompetensutveckling att fler sjuksköterskor riskerar sin legitimation, säger Sineva Ribeiro.

Sineva Ribeiro, ordförande i Vårdförbundet.
Foto: Ulf Huett

Traumaväska för dementa som innovation

Nyutexaminerade sjuksköterskan Stefan Krantz är en av 2023 års vinnare i Queen Silvia Nursing Award. Han har uppfunnit en traumaväska som ska hjälpa till vid akuta vårdinsatser.

QUEEN SILVIA NURSING AWARD

TEXT ADRIANNA PAVLICA

Stefan Krantz sadlade om och började studera till sjuksköterska när han passerat 40-årsåldern. Han tog examen i början av året, men har redan hunnit få ett pris. Queen Silvia Nursing Award har uppmärksammat Stefan Krantzs traumaväska som ska vara till hjälp vid akutvård för patienter med demens.

– Idén kom till mig under en övning vi hade under utbildningen, där vi simulerade att vi var sjuksköterskor i hemsjukvård. Jag och en kurskamrat åkte hem till en fiktiv patient, som påträffas på golvet på toaletten. Min

kurskamrat tog kommandot och bad om olika saker från väskan vi hade med oss, jag rafsade runt och hade svårt att hitta det hon ville ha. När vi senare under utbildningen hade en innovationskurs mindes jag detta, och tänkte att det måste finnas ett smidigare sätt, säger han.

Utgår från ABCDE

Traumaväskan som Stefan Krantz tagit fram är uppdelad i olika fack utefter

I AKUTA OCH stressiga situationer blir man lätt superfokuserad på vitala parametrar och då kan det vara bra att ta fram en kort checklista

ABCDE-metoden. Dessutom finns extrafack för exempelvis hörselskydd då många patienter med demens är extra ljudkänsliga. I väskan finns korta instruktioner för hur man ska förhålla sig till patienter med kognitiv svikt.

Stefan Krantz har vunnit pris för sin traumaväska.

– Det vet väl sjuksköterskor, tänker man kanske. Men i akuta och stressiga situationer blir man lätt superfokuserad på vitala parametrar och då kan det vara bra att ta fram en kort checklista för att påminna sig om bemötandet. Och så utgår man från ABCDE: har patienten fria luftvägar, till exempel? Om inte så finns det utrustning i fack A som kan hjälpa till med det. Och så fortsätter man på det sättet i väntan på ambulans. Man hinner verkligen göra skillnad med rätt förutsättningar, säger Stefan Krantz.

Hittar lösningar

Det är inget nytt för Stefan Krantz att tänka i nya banor.

– Jag är upp vuxen med två föräldrar som är bra på att hitta lösningar på problem, så jag har haft med mig det hela livet. Ibland har jag tänkt på hur mycket enklare det skulle bli om en viss sak fanns, men så gör man ju inget av det. Jag hoppas verkligen att den här traumaväskan blir verklighet och börjar användas inom sjukvården.

Vi ska bota och lindra imorgon det ingen kan bota och lindra idag

VÄLKOMMEN SOM SJUKSKÖTERSKA TILL TEMA AKUT OCH REPARATIV MEDICIN, HUDDINGE & SOLNA

Vi vårdar patienter med akuta tillstånd från alla olika specialiteter, elektiv ortopedi och mottagningsvård. Vi har en unik möjlighet att vara del av hela vårdkedjan.

För att kunna ge våra patienter en vård med hög kvalitet så behöver du som sjuksköterska ha rätt förutsättningar. Därför erbjuder vi:

- Tydliga karriärvägar med fyra spår: akademi, klinik, pedagogik och ledarskap.
- Möjlighet till specialistutbildning inom bland annat akutsjukvård.
- Kompetensbaserad rotation för personlig utveckling och ökad kunskap och förståelse kring patientens behov.

Vi söker dig med ett genuint intresse av vård med hög kvalitet som vill vara med och utveckla vården tillsammans med oss.

KAROLINSKA
UNIVERSITETSSJUKHUSET

Inom vårt tema finns det många möjligheter.

Kontakta gärna våra omvårdnadschefer för mer information:

Huddinge

Akutmottagningen, AVA, KAVA, MAVA/MIMA, MIMA, Vårdavdelning Akut kirurgi, Vårdavdelning Ortopedi, Vårdavdelning Infektion 2, 3 & 4

Kontaktperson: Christa Olovsson, christa.olvsson@regionstockholm.se, tel: 0725-98 12 18

Solna

AVA, IMA, Intensivakuten, Traumaenheten, Rekonstruktiv Ortopedi, Ortoped, kirurgi och traumamottagningen

Kontaktperson: Linda Axelsson, linda.axelsson@regionstockholm.se, tel: 0722-54 26 45

Referensnummer: 2022/2343 Huddinge, 2022/2348 Solna

Gör avancerad specialist-sjuksköterska till nytt yrke

En förbättrad yrkesintroduktion med ökad tillgång till seniora kollegor kan få fler nyutexaminerade sjuksköterskor att satsa på en långsiktig sjuksköterskekarriär. Samtidigt bör avancerad specialistsjuksköterska introduceras som ett nytt yrke, och sjuksköterskors rätt till fortbildning värnas, även i ekonomiskt utmanande tider.

OMVÅRDNAD

TEXT ANNIKA WIHLBORG

– Vi ser omfattande variationer i omvårdnadssituationen i olika delar av hälso- och sjukvården. Inom vissa specialitetsområden är tillgången på legitimerade sjuksköterskor och specialistsjuksköterskor god, medan bristen är påtaglig inom andra områden. Enligt de senaste IVO-rapporterna saknas i många sammanhang avancerade bedömningar och det brister i omvårdnad av patienterna. Allt fler sjuksköterskor uttrycker oro för patientsäkerheten, och läkemedelshandlingen i äldreården är i många fall bristfällig. Det finns inte tillräckligt med hög omvårdnadskompetens nära patienten, vilket förstås hänger ihop med den generella

KONTINUERLIG FORTBILDNING OCH professionsutveckling är avgörande för att bibehålla vårdkvaliteten

bristen på sjuksköterskor och specialistsjuksköterskor, säger Oili Dahl, ordförande i Svensk sjuksköterskeförening.

Hon anser att Sverige har en relativt hög omvårdnadsstandard i förhållande till andra jämförbara länder. I Sverige är specialistsjuksköterska en kompetensnivå som inte är lika vanligt förekommande internationellt. Däremot är andelen avancerade specialistsjuksköterskor betydligt lägre, jämfört med i andra länder.

Avancerad specialistsjuksköterska

– Ökade krav från medborgarna och en vård som alltmer bedrivs utanför sjukhuset innebär behov av nya arbetssätt och lösningar. Vi anser därför att den avancerade specialistsjuksköterskan

Oili Dahl, ordförande i Svensk sjuksköterskeförening.
Foto: Fredrik Hjerling

med såväl specialistsjuksköterskeexamen som masterexamen i omvårdnad och ett författningsreglerat utbildningsprogram bör introduceras som ett nytt yrke, säger Oili Dahl.

Den avancerade specialistsjuksköterskan finns redan i ett fyrtiotal länder runt om i världen, där funktionen har utvecklats under många år. Yrkestiteln har utvärderats i internationell forskning, som bland annat ger ett starkt stöd för att den avancerade specialistsjuksköterskans kombination av fördjupad omvårdnadskompetens och medicinsk kompetens ger bättre vårdkvalitet och kontinuitet, förkortar vårdförloppet och gör vården mer jämlik och lättillgänglig.

– I Sverige har den avancerade specialistsjuksköterskan introducerats småskaligt inom till exempel kirurgi

och primärvård. Yrkesbeteckningen behöver skyddas och implementeras i hela hälso- och sjukvården, säger Oili Dahl.

Seniora kollegor och mentorer

Ytterligare en prioriterad fråga för Svensk sjuksköterskeförening under 2024 är att förbättra yrkesintroduktionen för nyutexaminerade sjuksköterskor.

– I dagsläget är det tufft för dem att ta klivet ut i hälso- och sjukvården. Vi vet av erfarenhet att de första åren efter examen är avgörande för den framtida karriären och yrkesutvecklingen. Bristen på eller avsaknaden av seniora kollegor och mentorer gör att de nyutexaminerade sjuksköterskorna ofta känner sig ensamma i sin nya roll. De som inte får det stöd de behöver

under sina första yrkesverksamma år löper större risk att lämna yrket, säger Oili Dahl, som anser att hälso- och sjukvården bör samverka för att göra de seniora sjuksköterskeresurserna tillgängliga för fler nyutexaminerade, till exempel via mentors- och introduktionsprogram.

Kontinuerlig fortbildning

Även fortbildning är en prioriterad fråga på Svensk sjuksköterskeförenings agenda.

– I ekonomiskt tuffa tider väljer många arbetsgivare att helt strypa tillgången till fortbildning, vilket är en mycket dålig strategi. Kontinuerlig fortbildning och professionsutveckling är avgörande för att bibehålla vårdkvaliteten och en god patientsäkerhet, säger Oili Dahl.

Servicevärdar frigör tid till omvårdnadsarbete

2022 anställdes en receptarie och fyra servicevärdar på gynekologi-, kirurgi- och öronavdelningen på Centralsjukhuset i Kristianstad. Satsningen var en del av ett pilotprojekt som utvärderade effekterna av servicevärdar som stöder omvårdnadspersonalen genom att utföra arbetsuppgifter som inte kräver någon medicinsk utbildning.

FRAMTIDENS VÅRDAVDELNING

TEXT ANNIKA WIHLBORG

För sjuksköterskorna frigör satsningen tid till omvårdnadsarbete, reflektion och en mer personcentrerad vård.

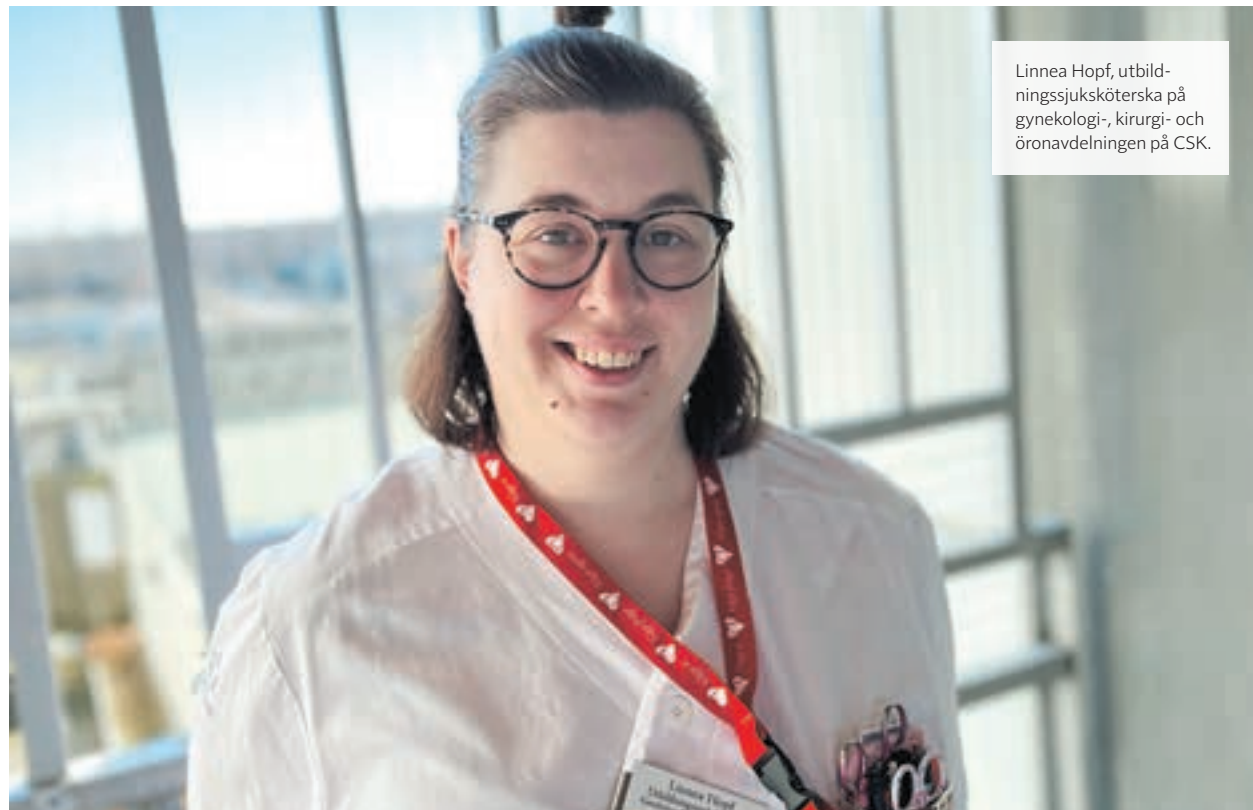
– Vi inledde pilotprojektet Framtidens vårdavdelning med att se över samtliga arbetsuppgifter som utförs på avdelningen. Vi analyserade vilken utbildning som krävs för de olika arbetsuppgifterna och vilken profession som är mest lämpad att utföra dem, säger Linnea Hopf, utbildningssjuksköterska på gynekologi-, kirurgi- och öronavdelningen på CSK.

Utvecklingen av ”Framtidens vårdavdelning” sker i samarbete med forskare vid Lunds universitet och Högskolan Kristianstad. En tanke är att frigöra tid för personcentrerad vård med en effektivare arbetsfördelning där varje profession får fokusera på de arbetsuppgifter de är utbildade för.

Fokus på omvårdnadsarbetet

På gynekologi-, kirurgi- och öronavdelningen hanterar servicevärdarna arbetsuppgifter som att städa, byta sängkläder och ta fram och servera mat, vilket frigör tid för avdelningens undersköterskor och sjuksköterskor. Utöver servicevärdar anställdes även en receptarie på avdelningen, så också sjuksköterskornas läkemedelshantering avlastas.

– Satsningen gör att vi sjuksköterskor kan fokusera på det kvalificerade omvårdnadsarbetet och ägna mer tid åt patienterna. Det finns även mer tid för planering, reflektion och avstämningar. Satsningen har haft en positiv effekt på arbetsmiljön, trivseln och stämningen på avdelningen. I början var det lätt att falla tillbaka på gamla rutiner, men numera har varje yrkesroll på avdelning-

Linnea Hopf, utbildningssjuksköterska på gynekologi-, kirurgi- och öronavdelningen på CSK.

en sina tydliga ansvarsområden, säger Linnea Hopf.

Bättre arbetsmiljö

Avdelningens egna enkäter visar att arbetsmiljön blivit bättre och att rätt person i högre utsträckning gör rätt arbetsuppgift. Andra positiva effekter är att sjukskrivningarna är färre, personalomsättningen har minskat och att fler sjuksköterskor numera söker sig till

SATSNINGEN GÖR ATT vi sjuksköterskor kan fokusera på det kvalificerade omvårdnadsarbetet och ägna mer tid åt patienterna

verksamheten. Pilotprojektet på gynekologi-, kirurgi- och öronavdelningen blev så framgångsrikt att det numera finns ett hundratal servicevärdar utspridda på hela CSK.

Servicevärdarna tillför extra händer och bistår med det praktiska arbetet på avdelningen, vilket i sin tur ger bättre förutsättningar för en personcentrerad vård.

– Fler sjukhus borde satsa på servicevärdar. För att lyckas med en sådan här satsning är det viktigt att göra en ordentlig grundanalys av arbetsuppgifterna och vem som ska göra vad samt att ha ett tydligt mål med satsningen. Våra patientenkäter visar att patienterna på avdelningen numera känner sig nöjdare, tryggare och bättre omhändertagna, vilket självklart känns bra, avslutar Linnea Hopf. ■

Stipendium avseende vila och rekreation

Stipendiet kan sökas av i Sverige legitimerade sjuksköterskor som på grund av hälsoskäl är i behov av hälsofrämjande aktiviteter för att bibehålla eller återvinna hälsa och arbetsförmåga.

Stipendiet är avsett för hälsofrämjande aktiviteter och kan inte utgå till studier, till personliga levnadsomkostnader eller användas till annan person än den sökande. Sjuksköterskor som uppnått pensionsålder (67 år) kan inte erhålla stipendiet. Stipendiet kan enbart erhållas en gång.

Sista ansökningsdag är den 1 maj

Ansökan görs digitalt på Röda Korsets hemsida www.redcross.se/Bildt

Där finns även mer information om kriterier för ansökan. För mer information, kontakta stipendieansvarig via växel 08-452 46 00 eller stipendier@redcross.se

Välkommen med din ansökan!

Palliativ vård fokuserar mer på livet

Palliativ vård är en aktiv vårdform som fokuserar mer på livet än döden. Det är en vårdform som ger utrymme för ett holistiskt perspektiv på varje patient och en möjlighet för sjuksköterskor att göra verklig skillnad för patient och närstående i både tidig och sen palliativ fas. Det anser Caroline Persson, som 2023 utsågs till årets sjuksköterska i palliativ omvårdnad.

PALLIATIV VÅRD

TEXT ANNIKA WIHLBORG

I samråd med patienter, närstående och andra professioner ansvarar sjuksköterskor inom palliativ vård för omvårdnaden av patienter med komplexa vårdbehov under palliativa vårdens olika faser och i livets slutskede. En sjuksköterska inom palliativ vård arbetar med personer med livshotande

PALLIATIV OMVÅRDNAD HANDLAR om att synliggöra hela individen och att vara lyhörd för patientens önskemål och behov

sjukdomar i alla åldrar på palliativa enheter, i slutenvård, hospicevård, primärvård eller kommunal hälso- och sjukvård.

– Palliativ omvårdnad handlar om att synliggöra hela individen och att vara lyhörd för patientens önskemål och behov. Utifrån det skraddarsyr vi omvårdnaden för varje individ. En

viktig aspekt av palliativ vård är stöd till närstående. Det är ofta helt avgörande för att de ska må bra och orka med situationen och känna trygghet. Det är ett område som jag brinner för lite extra, säger Caroline Persson, som är specialistsjuksköterska i onkologisk omvårdnad med inriktning palliativ vård och arbetar på ASIH Ängelholm.

Vårdar i tidig palliativ fas

Hon tilltalades av grundfilosofin inom palliativ omvårdnad, som bygger på att, utifrån ett holistiskt perspektiv, bidra till ökat välbefinnande och en så god livskvalitet som möjligt för patienten. Här lär sig sjuksköterskor att tillvarata patientens egna resurser, och att fokusera på möjligheter i stället för begränsningar.

– Numera möter vi många patienter redan i en tidig palliativ fas, vilket innebär att vi vårdar dem under relativt långa tidsperioder. Som sjuksköterska i palliativ vård kan man verkligen göra skillnad med betydelsefulla insatser för patienter och närstående. Vi samarbetar mycket med hemsjukvården, och onkologen och andra specialistkliniker. Vårt övergripande fokus är alltid att

Caroline Persson, årets sjuksköterska i palliativ omvårdnad 2023.

den palliativa vården, var än patienten befinner sig i sin sjukdomsfas, ska bli så bra som möjligt på patientens egna villkor, säger Caroline Persson.

Lyssna in patienten

Hon rekommenderar sjuksköterskor som är nya inom palliativ vård att i första hand söka sig till en vårdavdelning eller ett hospice. Efter ett par år kan arbete i hemmet i ASIH-team bli aktuellt.

– Att aktivt lyssna in vad patienten tycker är viktigt och vilka önskemål och drömmar de har kring sin sista tid i livet är en viktig egenskap för sjuksköterskor i palliativ vård. Önskemålen kan handla om att patienten vill eller inte vill ta emot vård. Det här är dessutom ett område under ständig utveckling med exempelvis nya tekniker för symtomlindring, säger Caroline Persson.

Bli en av oss!
3 månader
kostnads-
fritt!*

Ditt fackförbund genom hela yrkeslivet

Vårdförbundet är det självklara valet för dig som är sjuksköterska. Vi stöttar och peppar dig genom hela ditt yrkesliv och som medlem har du alltid någon att fråga. Varje dag jobbar vi för att dina villkor ska bli bättre, så att du kan fokusera på det du är bra på. Bli en av oss, vi bjuder på de tre första månaderna!

Läs mer om allt som ingår i medlemskapet:
vardforbundet.se/sommedlemfardu

*gäller nya yrkesverksamma medlemmar.

Utveckling och innovation i neurosjukvården

Neuro är ett dynamiskt vårdområde med fokus på hjärnans och ryggmärgens sjukdomar, ett brett område med många utvecklings- och karriärvägar. Som sjuksköterska inom neuro kan man arbeta på vårdavdelningar för stroke, neurologi, neurokirurgi, intermediärvård och ögon. Som specialistsjuksköterska kan man arbeta inom operation, anestesi, intensivvård eller med kirurgisk omvårdnad.

NEUROLOGI

TEXT ANNIKA WIHLBORG

På sjukhusens neurokirurgiska avdelning vårdas patienter med neurologiska sjukdomar eller skador kopplade till hjärnan och nervsystemet, som blödningar i huvudet, tumörer i hjärnan och ryggmärgen, skador på ryggraden, kärlmissbildningar och hydrocefalus.

– Hjärnan är ett av kroppens mest fascinerande och komplexa organ, vilket innebär att sjuksköterskor inom neuro kan fortsätta att tillgodogöra sig ny kunskap under hela sin karriär. Neurosjukvården präglas av ständig utveckling, bland annat i form av nya forskningsrön och nya arbetssätt, beskriver Cornelia Moström, avdelningschef neurokirurgavdelning 85E på Akademiska sjukhuset.

Lärorikt och stimulerande

Inom neuro finns det utrymme för både nyutexaminerade och erfarna sjuksköterskor att arbeta och hitta sin plats. Här arbetar även specialistsjuksköterskor inom bland annat kirurgisk omvårdnad, operation, anestesi och intensivvård.

Cornelia beskriver sjuksköterskerollen inom neurosjukvården som lärorik och stimulerande, i en arbetsmiljö som präglas av teamarbete för att tillgodose patientens behov av omvårdnad. Sjuksköterskor tenderar att bli kvar inom

NEUROSJUKVÅRDEN

PRÄGLAS AV ständig utveckling, bland annat i form av nya forskningsrön och nya arbetssätt

området efter att ha hittat fram till den specialinriktning eller det specifika neurologiska området som passar dem bäst.

Team och innovation

– På neurokirurgavdelningen 85E får sjuksköterskor ofta träffa patienter både pre- och postoperativt. Det är givande att följa patienten genom hela vårdförloppet. Vi som avdelning är en viktig del i patientens resa genom vården. För sjuksköterskor som vill arbeta med och samverka i team runt patienten där kombinationen av medicin och kirurgi förekommer är detta en utmärkt avdelning att arbeta på berättar hon.

Cornelia Moström, avdelningschef neurokirurgavdelning 85E på Akademiska sjukhuset i Uppsala.

Foto: Göran Ekeberg

Själv sökte sig Cornelia till neurosjukvården för att det är ett mångsidigt och omväxlande område där alla idéer tas till vara, och man bedriver ett aktivt arbetsmiljöarbete för att skapa förutsättningar för medarbetare att bli hållbara.

– I neurosjukvården finns innovationskraft och en vilja att testa nya arbetssätt, metoder och idéer. Det är ett område med en spännande utveckling på många fronter, både medicinskt och inom omvårdnad, avslutar hon.

Goda levnadsvanor gynnar både

Hälso- och sjukvården behöver ta sig an en större roll i det preventiva arbetet för en klimatsmart och hälsosam livsstil, och sjuksköterskor har en viktig roll i sjukvårdens hälsofrämjande arbete. Det handlar om att nå ut till patienterna med budskap om vad de själva kan göra för att förändra sina levnadsvanor och leva ett bättre liv utifrån sina individuella förutsättningar.

LEVNADSVANOR

TEXT ANNIKA WIHLBORG

– Våra levnadsvanor kan vi själva påverka, men ibland behöver vi lite hjälp på traven. Att arbeta aktivt med sina levnadsvanor ger verkligen

resultat i form av förbättrad hälsa. Goda levnadsvanor går dessutom hand i hand med minskad klimatpåverkan, som att cykla i stället för att åka bil eller att äta mer växtbaserad kost, säger Åsa Engström, professor och ämnesföreträdare i omvårdnad vid Luleå tekniska universitet, vice ordförande i Svensk sjuksköter-

skeförening och engagerad i Svensk sjuksköterskeförenings arbetsgrupp för klimat och hälsa.

Ökar koncentrationen

Att sluta röka och minska ett överdrivet alkoholintag är de levnadsvaneförbättringar som, enligt Åsa Engström, ger störst effekt på hälsan. Regelbunden fysisk aktivitet, en balanserad kost, vila och återhämtning, och att främja sunda relationer är exempel på andra viktiga faktorer för en god hälsa. Evidens visar också att vistelse i naturen har en positiv inverkan på människors hälsa och välbefinnande.

– Naturen kan bidra till att vi rör oss naturligt, får frisk luft och ljus.

ATT ARBETA AKTIVT

med sina levnadsvanor ger verkligen resultat i form av förbättrad hälsa

Sjuksköterskor inom BUP gör verklig skillnad

Med ett kombinerat somatiskt och psykologiskt perspektiv fyller sjuksköterskan en nyckelroll i barn- och ungdomspsykiatri. Sjuksköterskor inom BUP möter i många fall en varierad patientgrupp och utvecklingsvägarna är många. Möjligheten att göra verklig skillnad för barn och ungas framtida liv och psykiska hälsa är ett viktigt argument för många sjuksköterskor som väljer att arbeta inom BUP.

BARN- OCH UNGDOMSPSYKIATRI

TEXT ANNIKA WIHLBORG

Barn- och ungdomspsykiatri är en specialiserad verksamhet som har uppdraget att utreda och behandla allvarlig psykiatrisk sjukdom hos barn och unga upp till arton års ålder. Inom BUP är familjeperspektivet viktigt, patienterna behandlas i team tillsammans med sina föräldrar. Att stödja föräldrarna är en av sjuksköterskans viktigaste uppgifter.

– Inom BUP ansvarar sjuksköterskan för samordning, uppföljning och koordinering av den medicinska vården för patienter med läkemedels-

Malin Sjögren, enhetschef på ätstörningsenheten på BUP i Västerås.

behandling. Samverkan med andra aktörer, som socialtjänsten eller sjuksköterskor, hör också ofta till arbetsuppgifterna, säger Malin Sjögren, enhetschef på ätstörningsenheten på BUP i Västerås.

DBT och KBT

Sjuksköterskor som söker sig till BUP kan arbeta i slutenvård, på akutmottagning eller i öppenvården. Man

arbetar ofta i team tillsammans med psykologer, läkare eller kuratorer.

– Hos oss på ätstörningsenheten deltar sjuksköterskor ofta i stödsamtalen som leds av psykolog eller kurator, och är bland annat delaktiga i arbetet med att stärka föräldrarna så de kan stödja sina barn på bästa sätt. De undersöker och följer även upp patientens somatiska status. Sjuksköterskor som väljer att vidareutbilda sig inom exempelvis DBT

eller KBT kan även ha egna stödsamtal med patienter och deras föräldrar, säger Malin Sjögren.

Tidigare erfarenhet av att ha arbetat med barn och unga är självklart en fördel för sjuksköterskor som söker sig till BUP, men Malin Sjögren betraktar ett

KOLLEGIAL STÖTTNING

OCH handledning är av stor vikt för att kunna hantera BUP:s stundtals tunga uppdrag

intresse av att arbeta med och stödja patienterna och deras familjer som mer avgörande.

– Det är också en fördel om man är inkännande och lugn som person eftersom det underlättar i mötet med barn och unga med oro och ångest. Förmågan att betrakta patientens livssituation utifrån ett holistiskt perspektiv och att kunna etablera ett förtroende hos patienten och dennes föräldrar är andra värdefulla egenskaper, säger Malin Sjögren.

Otroligt meningsfullt arbete

BUP erbjuder många olika karriärvägar för sjuksköterskor, som bland annat kan välja att arbeta på mottagningar som är specialiserade på olika typer av psykiatrisk problematik. Att forska, bli teamsamordnare eller chef och att prova på olika verksamheter inom BUP hör också till utvecklingsmöjligheterna.

– Kollegialt stöd och handledning är av stor vikt för att kunna hantera BUP:s stundtals tunga uppdrag. Samtidigt är arbetet otroligt meningsfullt och givande, säger Malin Sjögren.

hälsa och klimat

Naturvistelse gör att man bättre kan koncentrera sig, återhämta sig och hantera stress. Vi har också sett att även om man inte kan komma ut i en skog eller till ett hav så gör naturen nytta för vår hälsa, om man så bara kan se en park eller ett grönområde från sitt fönster, säger Åsa Engström.

Minskad läkemedelskassering

Svensk sjuksköterskeförenings arbetsgrupp för klimat och hälsa verkar bland annat för att vården ska förbättra energieffektiviteten i vårdinrättningarna, övergå till hållbara förbrukningsmaterial och läkemedel samt införa en effektiv logistik. Man har identifierat ett antal områden där

sjuksköterskors kompetens och engagemang är särskilt värdefulla. Ett område är minskad kassering av läkemedel. I Sverige kasseras över 1 000 ton läkemedel per år. Systematiska läkemedelsgenomgångar där läkare, sjuksköterskor och farmaceuter medverkar är ett användbart verktyg för att undvika överflödig förskrivning.

– Annat som gör skillnad för såväl klimat som hälsa är hållbara och klimatsmarta måltider med minimalt matsvinn i sjukvården, och att använda förbrukningsmaterial på ett klimatsmart sätt. Hälso- och sjukvården behöver övergå till cirkulära flöden enligt principerna minska, återanvända och återvinna. Det behöver ske ett skifte till

Åsa Engström, professor och ämnesföreträdare i omvårdnad vid LTU.

flergångsmaterial eller produkter som är tillverkade i återvunnet material, som kan återvinnas och som är fossilfria, säger Åsa Engström.

Distriktssköterskans unika kompetens bör tillvaratas

Distriktssköterskan har en nyckelroll i primärvården, med ett självständigt patientansvar, och fokus på primärvårdsprevention. I den nära vården behöver distriktssköterskans roll bli än mer central. Med ett tydligt mandat i det förebyggande arbetet, en ytterligare legitimation och en påtaglig lönedifferentiering kan attraktiviteten öka för yrkesrollen.

DISTRIKTSSKÖTERSKA

TEXT ANNIKA WIHLBORG

– Distriktssköterskans arbete är på många sätt självständigt, med avancerade bedömningar av ohälsa och hälsa, beslut om behandling och initiering av preventiva och hälsofrämjande insatser.

DISTRIKTSSKÖTERSKAN har det fördjupade ansvaret att leda och utveckla omvårdnaden i primärvården

Distriktssköterskan har det fördjupade ansvaret att leda och utveckla omvårdnaden i primärvården. Det är en bred

yrkesroll som ser på hela människan genom hela livet, från spädbarn till palliativ vård, säger Maria Öst-Backa, ordförande i Distriktssköterskeförbundet (DSF), och projektledare för implementeringen av vårdssystemet

Cosmic i Region Gävleborg. Hon har arbetat som distriktssköterska sedan 1995, bland annat på hälsocentral och jourmottagning, och varit chef på olika hälsocentraler och på 1177.

Unik kompetens

Distriktssköterskor har ett brett arbetsfält inom både regional och kommunal hälso- och sjukvård, och kan vara verksamma på primärvårdsmottagningar, på BHV, inom elevhälsan, i hemsjukvård, på särskilda boenden och LSS-boenden. Behovet är stort i hela landet. Distriktssköterskans kompetens i såväl omvårdnad som vårdpedagogik, folkhälsovetenskap och medicinsk vetenskap är dessutom en utmärkt grund för olika typer av roller inom ledarskap och verksamhetsutveckling. I samarbete med Svensk sjuksköterskeförbundet och Vårdförbundet utvecklar DSF nu en vidareutbildning till avancerad specialistsjuksköterska, vilket kommer att öppna ytterligare en karriärväg.

– Distriktssköterskeyrket är spännande och mångfasetterat eftersom man kan arbeta inom så många olika områden. Vad som kunde göra rollen som distriktssköterska ännu attraktivare är en specifik legitimation för yrket. Det vore också ett erkännande för

distriktssköterskans unika kompetens, säger Maria Öst-Backa.

Distriktssköterskedagen 2024

Den 4 till 5 oktober 2024 arrangerar DSF Distriktssköterskedagen i Stockholm. Under två dagar erbjuds kostnadseffektiv och koncentrerad fortbildning med fokus på hela livet, från barnhälsovård till palliativ vård.

EN LEGITIMATION VORE ett erkännande för distriktssköterskans unika kompetens

Bland föreläsarna finns representanter från Socialstyrelsen, som kommer att prata om stärkt kompetens inom sexuell och reproduktiv hälsa, minnesmästaren Jonas von Essen samt Claes Elfsberg, som kommer att tala om ålderism. DSF kommer att arrangera en workshop om egenvård genom hela livet.

– Distriktssköterskor har en viktig pedagogisk roll för att utbilda befolkningen i egenvård genom hela livet, en roll vi i DSF för närvarande arbetar för att stärka, i samverkan med andra professioner, kommuner och civilsamhället, avslutar Maria Öst-Backa.

Maria Öst-Backa, ordförande i Distriktssköterskeförbundet.
Foto: Maria G Nilsson

Tar med läsare in bakom stängda dörrar

Marcus Jarl är sjuksköterska på en neonatalavdelning och är samtidigt författare. I sin senaste bok tar han med läsarna in i sjukhuskorridorerna.

SJUKSKÖTERSKA OCH FÖRFATTARE

TEXT ADRIANNA PAVLICA

Författaren Marcus Jarl är specialist-sjuksköterska på neonatalavdelningen på Södersjukhuset i Stockholm. I höstas kom han ut med sin fjärde roman, *Om en syster*, som utspelar sig just på en neonatalavdelning.

JAG ÖPPNAR LITTERÄRA dörrar och visar hur det går till bakom kulisserna

– ”Neobubblan” är en plats som få har tillgång till, så många tycker att det är intressant att få en inblick. Jag öppnar litterära dörrar och visar hur det går till bakom kulisserna. Jag har fått jättefin respons från vårdpersonal som tycker att det är bra att man får in vår vardag i den kommersiella bok-

Marcus Jarl är sjuksköterska på en neonatalavdelning och skriver samtidigt böcker där vård och etiska frågeställningar spelar en viktig roll.
Foto: Kajsa Göransson

sektorn. Det är också en del neo-föräldrar som hör av sig och tackar för att jag gett dem en röst, säger Marcus Jarl.

Vad i ditt arbete har du velat förmedla i din bok?

– Som sjuksköterska på neo är man i stormens mitt. Man slängs mellan mjukt och hårt – jag kan springa på ett larm där ett barn inte klarar sig under förlossningen, direkt efteråt går jag och

pratar amning med en mamma som ska få åka hem. Man kastas mellan olika lägen och känslor, säger Marcus Jarl.

Etiska frågor

Inte alla av hans böcker har en tydlig sjuksköterskekoppling, men flera av dem handlar om vård på olika sätt; en bok handlar till exempel om organtransplantation, en annan om palliativ vård.

– Det kom sig väldigt naturligt att ta in mitt jobb i böckerna på olika sätt. Jag skriver romaner om känslor och relationer men för in olika etiska frågeställningar, och tar in många detaljer från min vardag.

Marcus Jarl har alltid velat vara författare, men drogs också tidigt till vården – han inspirerades av sina storsystrar, som båda valt sjuksköterskeyrket. Han påbörjade utbildningen med det specifika målet att jobba på neo, och samtidigt skriva.

Ger ut nytt

Idag jobbar han natt för att få sina två drömmuppdrag att gå ihop.

– På sjukhuset får jag jobba med samtal och bemötande och samtidigt ha hand om maskiner och läkemedel, det är en blandning som jag tycker så mycket om. Och det är viktigt för mig att se det som att alla bebisar har en röst och ett språk, även om de inte kan kommunicera med ord. Att kunna kombinera allt det här med att skriva och åka på signeringsturnéer är fantastiskt, säger Marcus Jarl.

Marcus Jarls femte roman, *Trädgårdsmästarens dotter*, kommer ut i sommar. Han skriver redan på sin sjätte.

Distriktssköterskeföreningen i Sverige firar 65-år!

Det blir två dagar fyllda med inspirerande föreläsningar inom distriktssköterskans breda kompetensområde samt en workshop – ”Egenvård genom hela livet”. Vi kommer även att ha intressanta gästföreläsare så som Claes Elfsberg, Jonas von Essen, Peter Berggren och Jennie Hägerstam.

Nytt för i år är vår Posterutställning så missa inte chansen att visa upp just ditt/ert projekt eller utvecklingsarbete. Posterutställare som blir godkända får anmäla sig till en reducerad avgift. Ni hittar mer information om hur ni anmäler er poster på hemsidan nedan. **Sista dagen att skicka in ansökan är den 10 juni!**

Varmt välkomna!

Önskar

Styrelsen, Distriktssköterskeföreningen Sverige

Anmäl dig innan den 4 juli för att ta del av den låga avgiften!

www.distriktsskoterskedagarna.se

Välkommen till
Distriktssköterskedagarna
4-5 oktober 2024!

Clarion Hotel Stockholm

Psykiatrisjuksköterskor stärker patientens egna resurser

Specialistsjuksköterskor inom psykiatrisk vård fyller en nyckelfunktion i vuxenpsykiatri, med samtal och omvårdnad som stärker patientens förmåga att hantera sin psykiatriska diagnos och utveckla sina egna resurser. Yrkesrollen är varierad, med goda möjligheter att göra verklig skillnad för patienten.

PSYKIATRISK VÅRD

TEXT ANNIKA WIHLBORG

– Vuxenpsykiatri vårddar vuxna med specialistpsykiatriskt behov eller psykiatrisk diagnos. Uppdraget är brett och verksamheten består av såväl allmänpsykiatrisk öppen- och slutenvård som specialiserade mottagningar, säger Katrine Nygaard Baltzis, specialist-sjuksköterska i psykiatrisk vård vid ett specialistpsykiatriskt omvårdnadsteam i allmänpsykiatri i Ängelholm och ledamot i Psykiatriska riksföreningen för sjuksköterskor. Hon har varit specialist-sjuksköterska sedan 2019 och har tidigare bland annat arbetat inom psykosvården.

Tillvarata specialistkompetensen

Specialistsjuksköterskor i psykiatrisk vård ansvarar för den psykiatriska omvårdnadens kvalitet och utveckling. De ägnar sig ofta åt utbildning och handleder i många fall övrig vårdpersonal i psykiatrisk omvårdnad. Många karriärvägar öppnas för sjuksköterskor som väljer att utbilda sig till specialistsjuksköterska i psykiatrisk vård, exempelvis inom heldygnsvård, i mobila team,

på akutmottagning, i allmänpsykiatri, rättspsykiatri, SIS eller beroendevården.

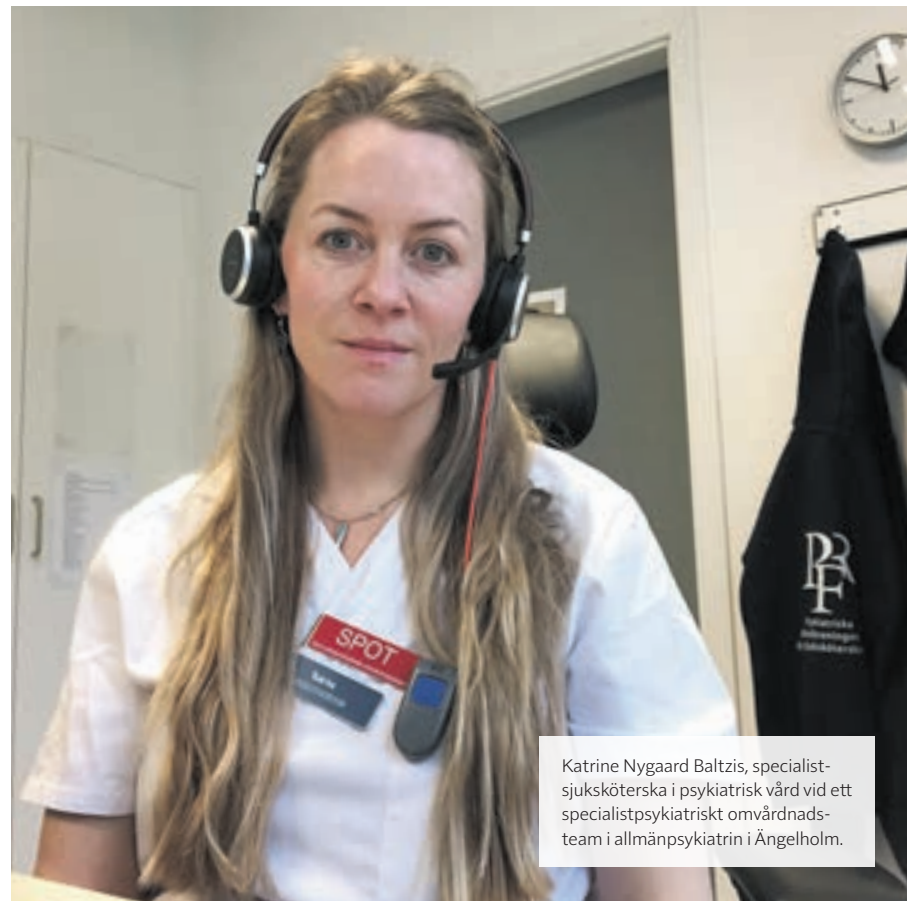
– Vuxenpsykiatri i allmänhet och slutenvården i synnerhet kan stärka sin attraktivitet som arbetsgivare genom att bli bättre på att tillvarata vår kärnkompetens, låta omvårdna-

SPECIALISTSJUKSKÖTERSKAN har förmågan att göra verklig skillnad för patienten

den få ta plats, och låta det omätbara vara synligt. Låt specialistsjuksköterskan använda sin specialistkompetens, exempelvis genom att utse fler till omvårdnadsansvariga specialistsjuksköterskor. Specialistsjuksköterskan har förmågan att göra verklig skillnad för patienten, men då krävs rätt förutsättningar och mandat, säger Katrine Nygaard Baltzis.

Ser individen bakom diagnosen

Psykiatrisk omvårdnad fokuserar på det som kan utgöra ett alternativ eller komplement till medicinering, exempelvis genom att kartlägga faktorer som kan stärka individen som lever

Katrine Nygaard Baltzis, specialist-sjuksköterska i psykiatrisk vård vid ett specialistpsykiatriskt omvårdnadsteam i allmänpsykiatri i Ängelholm.

med psykisk sjukdom. Det handlar om att se och möta varje individ där de befinner sig. Insatserna gör ofta stor skillnad för patienterna.

– Specialistsjuksköterskan inom psykiatrisk vård strävar efter att se individen bakom diagnosen och identifiera orsaken till lidandet, snarare än att enbart behandla symtomen. En patient förklarade för mig att man av vården bara får smulor här och där, men att

den stora skillnaden kom när en sjuksköterska såg hen som en hel människa med behov och resurser, då kunde återhämtningen börja. Att arbeta som specialist-sjuksköterska i psykiatrisk vård är världens bästa jobb, i synnerhet när en patient som mått dåligt under en längre tid börjar må bättre. Det är en yrkesroll som berikar med många mänskliga och tillitsbaserade möten, säger Katrine Nygaard Baltzis. ■

God prognos för HER2-positiv bröst

Bröstcancer har idag vanligtvis en mycket god prognos och även typer som tidigare haft ett sämre utfall kan nu ofta behandlas framgångsrikt. Det gäller inte minst HER2-positiva tumörer.

BRÖSTCANCER

TEXT CRISTINA LEIFLAND

Bröstcancer kan delas in i tre huvudgrupper. Den vanligaste, 70–80 procent

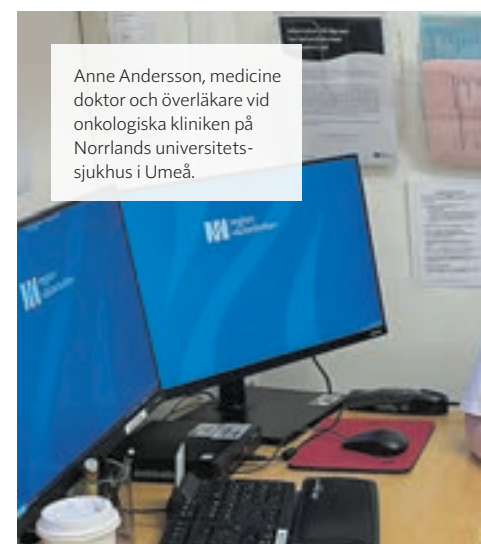
av all bröstcancer, är hormonkänslig och drivs av östrogen och/eller progesteron. HER2-positiv bröstcancer utgör 15–20 procent av fallen och den kan vara antingen hormonkänslig eller inte. Den kännetecknas av att finns ett speciellt protein, HER2, på tumörcellernas yta. Omkring 10 procent av bröstcancer är trippelnegativ och saknar receptorer för såväl HER2 som östrogen och progesteron.

Behandling med antikroppar

Fram till för ungefär 20 år sedan hade HER2-positiv bröstcancer en sämre prognos eftersom dessa tumörer ofta har en snabbare och aggressivare tillväxt. Nu finns emellertid målrik-

tad antikroppsbehandling som verkar genom att blockera receptorerna på tumörens yta: trastuzumab och pertuzumab. De senaste åren har det även kommit så kallade antikropps-cytostatikakonjugat, där effekten kommer från både antikroppen riktad mot HER2 och den cytostatika som levereras till cancerområdet. Det finns också ett antal tyrosinkinashämmare som har sin effekt på HER2-receptorn.

– Dessa läkemedel har revolutionerat behandlingen av HER2-positiv bröstcancer. Om canceren upptäcks tidigt är prognosen oftast väldigt god och överlevnaden i paritet med andra, mindre aggressiva former, berättar Anne Andersson, medicine doktor och

Anne Andersson, medicine doktor och överläkare vid onkologiska kliniken på Norrlands universitetssjukhus i Umeå.

Proaktiv digifysisk seniorvård i hemsjukvården

En åldrande befolkning och en ökad brist på kompetenta medarbetare utmanar den kommunala hälso- och sjukvården. Det ställer i sin tur krav på innovativa och hälsoförebyggande arbetsätt. I Timrå kommun har man via projektet Proaktiv Digifysisk Seniorvård satsat på mobil hemsjukvård som ökar tillgången till personcentrerad och proaktiv vård för multisyjuka patienter.

DIGIFYSISK SENIORVÅRD

TEXT ANNIKA WIHLBORG

Projektet, som inleddes 2022, genomfördes av Region Västernorrland, hemsjukvården i Timrå kommun och vårdkoncernen Premicare. I projektet användes medicinteknisk utrustning som gjorde det möjligt att mäta alltifrån saturation till EKG och CRP, och att lyssna på hjärta och lungor i patientens hem. Det gav rätt resurser för en tidigare samlad bedömning av patienternas hälsostatus.

– Jag åkte ut på bokade hembesök och gjorde då en gedigen genomgång av patientens hälsostatus. Jag tog prover, samlade in data på patienten och kopplade vid behov upp mig mot primärvårdsläkare på distans. Dessa besök

Nadja Sjödin, sjuksköterska på socialförvaltningen i Timrå kommun.

gjorde att jag kunde bedöma patientens hälsosituation utifrån ett helhetsperspektiv. Det gjorde i sin tur att jag kunde upptäcka om patienten exempel-

vis befann sig i riskzonen för undernäring, riskerade trycksår eller hade en förhöjd risk att råka ut för fallolyckor i hemmet. Vid behov kunde jag kontakta

exempelvis dietist eller fysioterapeut, säger Nadja Sjödin, som var verksam i projektet som sjuksköterska i hemsjukvården och numera är sjuksköterska på socialförvaltningen i Timrå kommun.

Ökad samverkan och trygghet

Hon betraktar ett mer proaktivt arbetsätt som en nödvändighet för att kunna genomföra insatser i ett tidigt skede och därigenom undvika att patientens hälsa och livskvalitet försämras i onödan, inte minst bland äldre med en eller flera kroniska sjukdomar. Projektet bidrog även till att förebygga sjukhus-

DET KÄNDES BRA att arbeta närmare patienten och att kunna besluta om insatser i ett tidigare skede

inläggningar. Genom att kunna göra fler mätningar och ta fler prover i patientens hem kunde även antalet besök på akutmottagningen minska.

– Det kändes bra att arbeta närmare patienten och att kunna besluta om insatser i ett tidigare skede. Det systematiska proaktiva arbetssättet var dessutom mycket uppskattat av patienterna eftersom de kände sig sedda och i många fall även tryggare. Primärvårdsläkarna genomförde också en läkemedelsgenomgång med samtliga patienter. Projektet stärkte även samverkan mellan primärvård och kommunal hälso- och sjukvård. Jag uppskattade också att jag fick använda min förebyggande kompetens mer, säger Nadja Sjödin.

cancer

överläkare vid onkologiska kliniken på Norrlands universitetssjukhus i Umeå.

Testas för HER2

Idag testas alla bröstcancertumörer för HER2-status, där de som betraktas som HER2-positiva kan behandlas med HER2-riktad behandling både vid tidig och metastaserad bröstcancer.

– Det finns mycket som tyder på att patienter med låga nivåer av HER2 också skulle kunna ha nytta av ett av antikropp–cytostatikakonjugaten vid metastaserad cancer, men där har vi ännu inte fått något beslut från TLV, Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, säger Anne Andersson.

Sett stora framsteg

Under sina 22 år som kliniskt verksam onkolog har hon sett stora framsteg inom all bröstcancerbehandling, med stadigt minskad dödlighet. Den relativa tioårsöverlevnaden är idag 88 procent. Även vid spridd cancer och återfall går det ofta att hålla sjukdomen i schack i flera år.

– Vi går mot en alltmer individualiserad och precis behandling och det pågår mycket forskning. Exempelvis studerar forskare i Uppsala om DT/PET-scanning kan användas för diagnostik och utvärdering efter behandling av HER2-positiva tumörer. När det gäller trippelnegativ bröstcancer används nu, förutom cytostatika, immunterapi

och antikropp–cytostatikakonjugat, men förhoppningen är att nya läkemedel kommer som ska vara ännu effektivare, säger Anne Andersson.

Tidig diagnos avgörande

Typ av bröstcancer är viktiga både prognostiskt och vid val av behandling, men grad och stadium vid diagnos är ännu viktigare prognostiska faktorer vid tidig bröstcancer.

– Tidig diagnos är avgörande och idag upptäcks hälften av all bröstcancer vid mammografiscreening. En stor andel av dem som drabbas är över 75 år och därför finns all anledning att se över nuvarande åldersgräns för mammografi, avslutar Anne Andersson.

Avdelning C126 på Thorax-kärlkliniken på Universitetssjukhuset i Linköping belönades 2024 med Region Östergötlands VFU-pris.
Foto: Region Östergötland

Dagens VFU-studenter är morgondagens medarbetare

För sjuksköterskestudenter är mottagandet och handledningen i samband med VFU ofta av avgörande betydelse för den framtida sjuksköterskekarriären. På Avdelning C126 på Thorax-kärlkliniken på Universitetssjukhuset i Linköping, som 2024 belönades med Region Östergötlands VFU-pris, har man valt att prioritera VFU-verksamheten med en god struktur och tillräckligt med öronmärkta resurser.

VFU-PRIS

TEXT ANNIKA WIHLBORG

Den välfungerande VFU-verksamheten har gott renommé, vilket även underlättar klinikkens rekryteringsarbete.

– Grundorsaken till att vår VFU-verksamhet fungerar så bra är att frågan prioriteras högt, från ledningsnivå och i hela verksamheten. Vi betraktar dagens VFU-studenter som morgondagens kollegor, och vi har tillräckligt med resurser avsatta för att kunna ge studenterna den handledning och den pedagogiska utrymme de behöver. Det gör i sin tur att handledaruppdraget blir en utvecklingsmöjlighet snarare än en belastning för oss sjuksköterskor, säger Jens Westerberg, specialistsjuksköterska i kirurgisk vård på thoraxkirurgiska avdelningen på Linköpings universitetssjukhus. Han inledde själv sin bana inom thorax-kärl med VFU

på den avdelning där han idag både arbetar kliniskt och är huvudhandledare för sjuksköterskestudenter tillsammans med huvudhandledarteamet.

Intresset för att handleda är stort bland avdelningens sjuksköterskor, inte minst eftersom de vet att de har rätt resurser för att göra ett bra jobb och kontinuerligt utvecklas i rollen som handledare. Jens Westerberg uppskattar möjligheten att följa studenternas pedagogiska utveckling under VFU-perioderna.

En investering som lönar sig

– Visst kostar det mer att avsätta ordentligt med resurser till VFU-handledning, men det ger också mycket tillbaka. Många tidigare VFU-studenter sommarjobbar hos oss som omvårdnadsassistenter under sin utbildning. Andra söker sig till oss efter sjuksköterskeexamen. De investeringar vi gör i VFU får vi igen eftersom vi inte behöver lägga lika mycket resurser på rekryteringsarbetet, säger Jens Westerberg.

Thorax-kärlkliniken har under årens lopp byggt upp en effektiv VFU-struktur som gör att studenterna gärna söker sig hit eftersom de känner sig välkomna och omhändertagna.

– Vi inleder med en introduktionsdag och intensivdagar, då studenterna går bredvid sin huvudhandledare, som gör en första bedömning av deras färdigheter. Därefter tar bashandledarna vid. Studenterna får även samverka med andra professioner, exempelvis läkarkandidater eller fysioterapeutstudenter, vilket är mycket uppskattat, säger Jens Westerberg.

Medicin och kirurgi

Thorax-kärlkliniken har högspecialiserad kirurgi med fokus på sjukdomar i hjärta, lungor, och kärl. Det är ett mångsidigt medicinskt fält med många utvecklingsvägar för sjuksköterskor. På thorax vårdas patienter såväl före som efter operationen. Att arbeta som sjuksköterska inom thorax är ett roligt,

omväxlande och utmanande arbete med möjligheten att lära sig nya saker varje dag.

– Thorax-kärl är en intressant kombination av medicin och kirurgi. Det är ett medicinskt fält som passar bra för sjuksköterskor som vill kombinera det bästa från två världar,

DE INVESTERINGAR VI gör i VFU får vi igen eftersom vi inte behöver lägga lika mycket resurser på rekryteringsarbetet

eftersom vi vårdar hjärtsjuka och lungsjuka patienter medicinskt och dessutom adderar en kirurgisk intervention. Det jag uppskattar mest med att arbeta på thorax är möjligheten att följa patienten, vars hälsotillstånd ofta förbättras påtagligt på relativt kort tid under sin tid hos oss, säger Jens Westerberg.

Efterlyser långsiktiga satsningar på sjuksköterskor

När Framtidens Karriär – Sjuksköterska frågade sjuksköterskor vad de anser att regionsjukvården skulle kunna spara på svarade 55 procent antalet chefer, 53 procent regionledningen och 47 procent ekonomi och administration. Anestesisjuksköterskan Martin Jarl efterlyser i stället långsiktiga satsningar på anställda sjuksköterskor i regionerna.

REGIONERNAS EKONOMI

TEXT ANNIKA WIHLBORG

– En anledning till att många sjuksköterskor vill dra ner på chefer, regionledning och administration är förmodligen att det är lättare att skära ner på andra yrkeskategorier än sin egen. Men de här kategorierna står för en relativt liten andel av regioner-

Martin Jarl, anestesisjuksköterska i Region Stockholm.

Foto: Camrin Westström, Danderyds sjukhus

nas samlade personalkostnader. Att dra ner på ekonomi och administration kan visserligen förbättra årets kalkyl, men det löser inga långsiktiga ekonomiska eller kompetensförsörj-

ningsmässiga problem, säger Martin Jarl, anestesisjuksköterska i Region Stockholm, kassör i Riksföreningen för anestesi och intensivvård samt administratör för Sjuksköterskan, Sveriges största Facebookgrupp för sjuksköterskor.

Satsa för att behålla personal

Han hänvisar till en prognos från SKR som anger att antalet personer över 80 år kommer att öka med nästan 50 procent fram till 2031. Det ställer självklart stora krav på en förstärkt kompetensförsörjning i hela sjukvår-

gränsning, så att att hyrpersonal kan användas vid tillfälliga vakanser, men inte till att driva hela vårdavdelningar. Han varnar samtidigt för att hyrstoppen riskerar att leda till ett långsiktigt kompetensstapp i regionsjukvården när många tidigare hyrsjuksköterskor väljer andra arbetsgivare.

– Begränsningen av hyrpersonal borde ha föregåtts av långsiktiga satsningar på den fast anställda personalen i regionerna. De besparingar som görs när andelen hyrpersonal minskar bör ju läggas på de fast anställda sjuksköterskorna. För tillfället överväger många tidigare hyrsjuksköterskor att söka sig till kommuner, den privata vårdsektorn eller arbetsgivare i Norge. Långsiktiga satsningar krävs för att locka tillbaka dem till regionerna, säger Martin Jarl, som även påpekar att förlusten av de inhyrda sjuksköterskorna i många fall innebär mer övertid för de fast anställda, vilket ofta är nästintill lika kostsamt som att hyra in.

BEGRÄNSNINGEN AV HYRPERSONAL borde ha föregåtts av långsiktiga satsningar på den fastanställda personalen

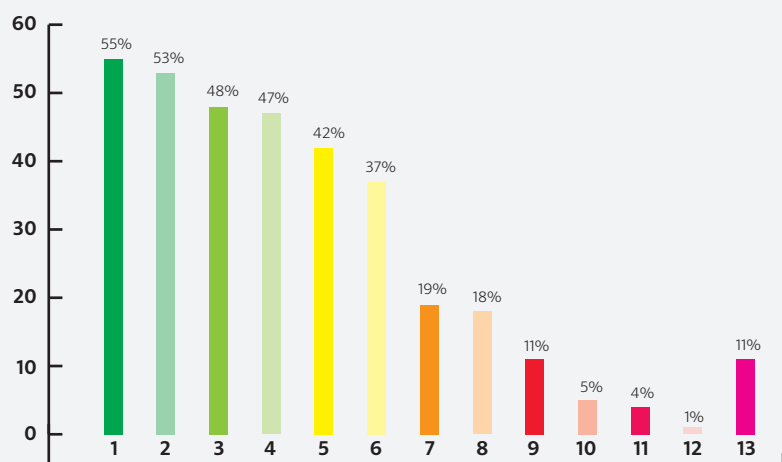
den. Martin Jarl påpekar att den stora utmaningen består i att samtidigt som behoven av personal till välfärden växer så ökar personer i arbetsför ålder endast med fyra procent under samma period. Långsiktiga satsningar för att attrahera och behålla sjuksköterskor är därför ett måste om svensk hälso- och sjukvård ska ha en chans att klara av sitt framtida uppdrag.

Ersätt hyrstopp

48 procent av sjuksköterskorna i undersökningen anser att regionsjukvården bör spara in på inhyrd sjukvårdspersonal. Martin Jarl anser att hyrstoppen som införts i många regioner i stället bör ersättas av en be-

VILKA KOSTNADER ANSER DU ATT REGIONSJUKVÅRDEN KAN SPARA PÅ?

Flera regioner har underskott i sin ekonomi just nu. Vilka av följande kostnader anser du att regionsjukvården skulle kunna spara på? Ange gärna flera.

1 Antal chefer	8 Genom bättre triagering
2 Regionledning	9 IT
3 Inhyrd sjukvårdspersonal	10 Fast anställd sjukvårdspersonal
4 Ekonomi och administration	11 Lokalyta
5 HR	12 Antal vårdplatser
6 Externa tjänster	13 Annat
7 Kommunikation	

Om undersökningen:

Undersökningen genomfördes av Framtidens Karriär – Sjuksköterska mot ett slumpmässigt urval av sjuksköterskor i Sverige 12–16 oktober 2023. Den statistiska felmarginalen i undersökningen är 1,9–3,2 procentenheter.

Kompetensutveckling viktig

Han anser att regioner som befinner sig i ett ekonomisk ansträngt läge absolut inte bör dra ner på kompetensutveckling för sjuksköterskor. Det kan i förlängningen få konsekvenser för patientsäkerheten.

– Utan kontinuerlig kompetensutveckling riskerar vi att stagnera som yrkesgrupp. Regionsjukvården bör dessutom satsa på att öka andelen kvalificerad personal, bland annat fler sjuksköterskor, för att kunna klara av framtida behov, säger Martin Jarl. ■

Tidig diagnos och behandling avgörande för KOL-patienter

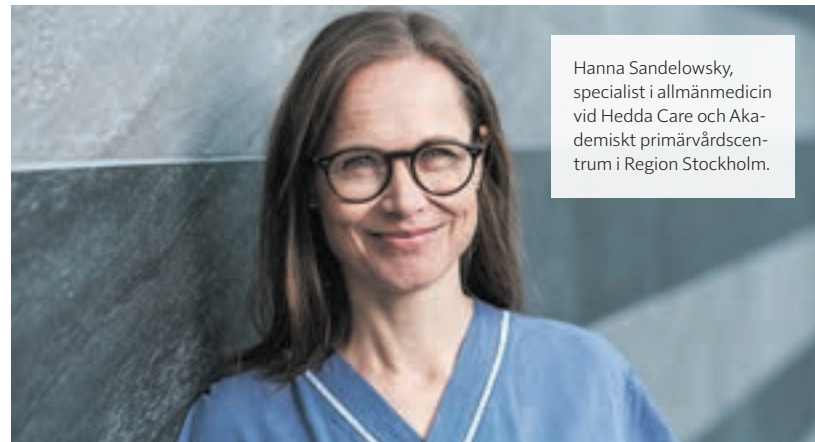
Det tar ofta mellan 15 och 20 år att utveckla KOL. Eftersom sjukdomens inledande symtom är diffusa och knappt märkbara för patienten diagnostiseras många relativt sent i sjukdomsförloppet, ofta när hälften av lungfunktionen redan har gått förlorad. Behovet av att diagnostisera och behandla fler KOL-patienter tidigt är stort.

KOL

TEXT ANNIKA WIHLBORG

KOL var fram till 1990-talet en relativt okänd sjukdom. De senaste 20 åren har sjukvårdens kunskap om KOL ökat, vilket har lett till en ökad diagnostik. Idag känner sjukvården till sjukdomen väl.

– Det är vanligt att individer med KOL först diagnostiseras med hypertoni eller annan hjärt-kärlsjukdom innan

Hanna Sandelowsky, specialist i allmänmedicin vid Hedda Care och Akademiskt primärvårdscentrum i Region Stockholm.

Foto: Marcus Gustafsson

mation som förstör KOL-patienters lungor. Jag har stora förhoppningar om att man på sikt kan utveckla precisionsbehandling som hämmar inflammationen vid KOL, och att vi kan identifiera fler inflammationsmarkörer för att kunna följa patienternas sjukdomsutveckling. Det behövs fortsatt forskning på KOL-specifika biomarkörer, säger Hanna Sandelowsky.

Blodprov kan avgöra

Hon konstaterar att det i primärvården finns ett stort behov av att på ett snabbt och enkelt sätt bedöma svårighetsgraden av KOL.

– Jag leder forskningsprojektet SCOPIC, som avser att hitta ny kunskap om sambandet mellan inflammationsmarkörer och andra kliniska markörer hos KOL-patienter. Med hjälp av ett blodprov ska svårighetsgrad och allvarlig försämring av KOL på sikt kunna beräknas, upptäckas och förutspås mer tillförlitligt än idag. Ambitionen är att forskningen ska ge nya möjligheter till förbättrad och mer individanpassad behandling, avslutar Hanna Sandelowsky. ■

de får diagnosen KOL. De senaste två decennierna har fler kvinnor än män diagnostiserats med KOL. Hos kvinnor är sjukdomsförloppet ofta svårare, säger Hanna Sandelowsky, specialist i allmänmedicin vid Hedda Care och Akademiskt primärvårdscentrum i Region Stockholm. Hon har länge forskat om KOL.

Identifiera biomarkörer

KOL behandlas såväl farmakologiskt som icke farmakologiskt. Det första

steget i behandlingstrappan utgörs av luftvägsvidgande läkemedel. Därefter adderas inhalationskortison för patienter med försämringsperioder som kräver ökad medicinering och eventuell sjukhusinläggning. Primärvården ansvarar för fyra av fem steg i behandlingstrappan, vilket innebär att de ansvarar för 90 procent av KOL-patienternas diagnostik och behandling.

– Mycket forskning har på senare år fokuserat på att bättre förstå inflam-

Praktiska kunskaper eller kritiskt tänkande viktigast?

I region Dalarna har en dialog om sjuksköterskeutbildningens utformning påbörjats efter att den fått kritik.

GRUNDUTBILDNINGEN

TEXT ADRIANNA PAVLICA

Gert Nestler, överläkare och verksamhetschef för kirurgkliniken i Falun, har i en radiointervju riktat kritik mot sjuksköterskeutbildningen. Han anser

KANSKE ÄR utbildningen inte helt ändamålsenlig. När alltför många hoppar av, då är det något som inte stämmer

att alltför lite fokus läggs på de praktiska kunskaperna.

– Sjuksköterskeyrket är i grunden ett hantverk. Nu betonas det vetenskapliga och teoretiska arbetet. Jag säger

inte att det inte är nödvändigt, men vilken kirurg skulle du vilja bli opererad av, den som är disputerad och läst alla vetenskapliga artiklar, eller den som opererat mycket och är en duktig operatör? Detsamma gäller för sjuksköterskor, säger han.

Går överstyr

Kontexten för hans kritik är att vården saknar sjuksköterskor och att allt fler studenter inte klarar tentorna.

– Kanske är utbildningen inte helt ändamålsenlig. När alltför många hoppar av, då är det något som inte stämmer. Jag upplever också att den digitala undervisningen skapar en försämring – om du inte har möjlighet till interaktion med lärare och medstudenter går viktiga delar förlorade.

Både Gert Nestlers fru och mamma är sjuksköterskor, och han ser en stor skillnad i hur utbildningarna genomförs.

– Min mamma utbildades i Tyskland i slutet av 1960-talet och från dag ett var de ute på olika enheter och vårdinrättningar. De lärde sig allt om

omvårdnad och fick praktiska tips, det var mycket learning by doing. Självklart ska man ha det vetenskapliga tänket, och man måste ha en gedigen grund gällande all teoretisk kunskap för att bli en duktig sjuksköterska, men jag tycker att det går överstyr när den kliniska blicken spelar allt mindre roll i utbildningen, säger han.

Akademisk utbildning

Maria Svedborg Engström på Högskolan Dalarna har inte velat ställa upp på en intervju men talade i P4 Dalarna i höstas. Hon håller inte med om kritiken.

– Det här är en akademisk utbildning och sjuksköterskor behöver utbildas för att kunna bli kritiskt tänkande och ha koll på forskningsläget och bidra till utveckling av vården också. Så det är väldigt många kunskaper som man behöver stärka på högskolan, sa Maria Svedborg Engström till P4 Dalarna i november.

En dialog mellan vården, högskolan och den politiska ledningen i Region Dalarna pågår. ■

Överläkaren Gert Nestler har riktat kritik mot sjuksköterskeutbildningen.
Foto: Region Dalarna

Omställning för grundutbildningen

EU:s yrkeskvalifikationsdirektiv om att minst halva utbildningen ska bestå av klinisk utbildning skapar nya utmaningar för universiteten.

KLINISK UTBILDNING

TEXT ADRIANNA PAVLICA

Inger Jansson är sjuksköterska och viceprefekt för utbildning vid Institutionen för vårdvetenskap och hälsa vid Sahlgrenska Akademin. Hon berättar att yrkeskvalifikationsdirektiven, som bland annat innebär att utbildningen måste innehålla en större andel klinisk utbildning än vad de flesta lärosäten i Sverige har idag, utgör både ett praktiskt problem och en krock i vad som anses som klinisk utbildning.

– Vi anser att klinisk utbildning inte bara behöver vara VFU, där studenten följer en handledare i direkt patientvård, vilket anges i direktiven. Till exempel borde simulering och klinisk träning där moment övas in innan de genomförs på patient räknas med i begreppet klinisk utbildning, säger Inger Jansson.

Hon fortsätter:

– Direktivet har heller inga krav på kandidatexamen, vilket vi ser som en

viktig del i utbildningen för att kunna arbeta evidensbaserat utifrån senaste kunskap, och som nu ingår i de flesta länder inom EU.

Svårt hitta platser

Vid Göteborgs universitet har sjuksköterskeprogrammet innehållit 28 veckor VFU – av de 43 som EU vill ha. Skulle man

VI BROTTAS MED att det ska landa i något bra, för vi vill inte göra något där man tappar kvaliteten

däremot också räkna in andra praktiska moment skulle man komma upp i ”rätt” antal veckor. Inger Jansson betonar att om utbildningen i Sverige måste innehålla mycket mer VFU medför det både praktiska och ekonomiska utmaningar.

– Som det är lyckas vi knappt få VFU-platser till de studenter vi har. I Västra Götalandsregionen finns fyra lärosäten som slåss om platserna. Vi har jobbat med frågan i flera år för det har varit en bromskloss för att ta in fler

Inger Jansson, sjuksköterska och viceprefekt för utbildning vid Institutionen för vårdvetenskap och hälsa vid Sahlgrenska Akademin.
Foto: Malin Arnesson

studenter. Det här är lika mycket vårdens som universitetens problem där vi tillsammans försöker att hitta lösningar. Dessutom kostar VFU mycket pengar.

En del av lösningen stavas ”peer learning”, där flera studenter går tillsammans och lär av varandra.

VFU ökas

En ny utbildningsplan gäller från i

höst, och VFU-veckorna kommer att ökas successivt.

– Vi brottas med att det ska landa i något bra, för vi vill inte göra något där man tappar kvaliteten. Men om vi kan skapa fler VFU-platser och fortsätter att tänka pedagogiskt i samverkan med vårdverksamheten så kommer vi att nå hela vägen, säger Inger Jansson.

Ekonomiskt stöd till sjuksköterskor

Svensk sjuksköterskeförenings fonder för ekonomiskt stöd kan sökas av sjuksköterskor i behov av bidrag för att förbättra livskvaliteten.

Fondmedel kan beviljas för tandvård, glasögon, rehabilitering, rekreation eller hjälpmedel som inte subventioneras. Bidraget kan endast användas av den sökande och det är viktigt att specificera ändamålet.

Ekonomiskt stöd utdelas inte för att genomföra studier eller avbetalning av skulder.

Ansök senast 16 september 2024

För mer information om hur du söker, se vår hemsida:

www.swenurse.se/fonder-och-stipendier/

Passion för akutsjukvård och ledarskap ledde till chefsjobb

TEMA AKUT OCH REPARATIV MEDICIN

En passion för akutsjukvård och ett starkt intresse för att leda och utveckla gjorde att de båda sjuksköterskorna Lisette Sköldenberg och Erik Vennberg gick från att vårda patienter till att stödja och utveckla medarbetare. Idag arbetar båda som omvårdnadschefer inom Tema Akut och Reparativ Medicin.

Det har gått tolv år sedan Lisette Sköldenberg, specialistsjuksköterska i akut-sjukvård, tog sin examen. Sedan dess har det hänt en hel del.

– Jag har jobbat inom akutsjukvården nästan hela mitt yrkesverksamma liv, och har under de gångna åren haft olika uppdrag som lednings-sjuksköterska och flödesansvarig för bland annat akutkirurgi. I perioder har jag även arbetat mycket med verksamhetsutveckling. Sedan ett år tillbaka är jag omvårdnadschef på IMA vid Karolinska universitetssjukhuset i Solna.

På pappret kan Lisettes CV se ut som en noga uttänkt karriärplan men den nuvarande chefsrollen, säger hon, är mer ett resultat av en stegvis utveckling.

– Från början var jag inte alls inne på att bli chef. Men i och med de olika uppdragen jag haft där jag varit inne

och nosat på ledarskap blev jag mer och mer intresserad. Ledarspåret var ingen plan jag hade, men det ena gav det andra där ansvar och roller växte i takt med att mina kunskaper och erfarenheter ökade.

Utvecklande

Att hon nu axlat rollen som omvårdnadschef ser Lisette som en fantastisk möjlighet att utvecklas i en annan roll. – Idag ligger mitt fokus på att stödja och utveckla mina medarbetare i stället för att ta hand om och vårda patienter. Sedan finns det även andra uppdrag inom rollen, som att utveckla verksamheten, där jag har stor användning av mina tidigare erfarenheterna som sjuksköterska. Själva chefskapet kräver dock en annan typ av kunskap och färdigheter. Det är något som jag som ny chef jobbar med att landa i och utveckla mig själv. Karolinska har ett introduktionsprogram för chefer på olika nivåer där jag har gått en del utbildningar. Jag har också ett stort stöd av min närmsta chef och kollegorna i ledningsgruppen.

I uppdraget ingår en viss del kliniskt arbete.

– Jag jobbar fortfarande kliniskt som sjuksköterska på IMA, men inte lika mycket som i mina tidigare uppdrag. Det är ett bra sätt att lära känna verksamheten, plus att jag tycker det är roligt att vara sjuksköterska och är glad över att inte behöva släppa det helt.

Roligt jobb

Erik Vennberg, som tog sin sjuksköterskeexamen för 23 år sedan hade

Erik Vennberg, omvårdnadschef på akutmottagningen vid Karolinska universitetssjukhuset Huddinge.
Foto: Fredrik Hjerling

redan en lång ledarerfarenhet när han för åtta år sedan axlade rollen som omvårdnadschef på akutmottagningen vid Karolinska universitetssjukhuset Huddinge.

– Jag har arbetat inom akutsjukvården i Huddinge under hela mitt yrkesliv. De första åtta åren var jag sjuksköterska, sedan blev det åtta år som avdelningsledare, dock utan personalansvar. Sedan 2016 är jag omvårdnadschef och har bland annat haft förmånen att gå en masterutbildning i kvalitetsförbättring och ledarskap inom hälso- och sjukvård.

Precis som Lisette har Erik fortfarande en fot kvar i den kliniska verksamheten.

– I min tjänst ingår det att jobba som lednings-sjuksköterska på akutmottagningen en dag i veckan. Det är inte alltid tiden tillåter, men det är syftet och jag är verkligen glad över möjligheten.

På frågan om han kan rekommendera andra sjuksköterskor att satsa på ledarspåret kommer svaret snabbt.

– Ja, absolut! Om man är intresserad av att leda och vill utveckla det, så är det väldigt lärorikt för en själv, säger Erik. Det ger stor personlig utveckling och möjlighet att förbättra och förändra verksamheten. För mig har det inte handlat om en strävan efter att vara chef, drivkraften har varit att utveckla både verksamheten och mig själv.

Lisette är inne på samma spår.

– Om man är intresserad av ledarskap och att arbeta med människor på ett annat sätt än att vårda tycker jag absolut att man ska testa. Att våga ta steget in i ledarskapet kan öppna dörrar till nya möjligheter och ge en djupare förståelse för sjukvårdens dynamik och utmaningar. Ibland kan de största äventyren börja med ett enda steg utanför sin egen bekvämlighetszon.

Lisette Sköldenberg, omvårdnadschef på IMA vid Karolinska universitetssjukhuset i Solna.
Foto: Fredrik Hjerling

Tema Akut och Reparativ Medicin fokuserar både på akutsjukvård med komplett omhändertagande av den akut sjuka patienten och de högspecialiserade uppdragen för Karolinska. Med högspecialiserad vård menas avancerad sjukvård som kräver särskilda resurser och kompetenser när det gäller utrustning och personal. I uppdraget ingår

även att säkerställa forskning och utbildning inom dessa områden.

www.karolinska.se

KAROLINSKA
UNIVERSITETSSJUKHUSET

Stark sammanhållning i toppmoderna lokaler

SKARABORGS SJUKHUS

Arbetet på anestesi/operation/IVA och akutverksamheten vid Skaraborgs sjukhus är varierande, högteknologiskt och utvecklande. Dessutom är sammanhållningen vid de båda verksamheterna något utöver det vanliga.

– Vi hittar en enorm styrka i varandra, säger sjuksköterskan Magdalena Borell.

– Det är svårt att förklara hur dagen har varit för någon som inte har varit på plats. Det är bara kollegorna som verkligen kan förstå. Vi hittar en enorm styrka i varandra och vet att vi klarar allt tillsammans, säger Magdalena Borell som sedan tio år arbetar på akuten i Skövde.

Medarbetarna inom akutverksamheten roterar, utifrån sin erfarenhet, mellan medicin, ortopedi, kirurgi, barnakut och triage. Erfarna sjuksköterskor bemannar även hjärtsparken, som servar hela sjukhuset, och trauma-sökaren.

– Det jag gillar mest med arbetet är variationen och de snabba patientmötena. Även diagnoserna varierar från inte så allvarliga till akuta tillstånd, säger Magdalena, som också arbetar halvtid som ledningssjuksköterska.

Ytterligare en fördel med akutverksamheten är det breda lärandet. William Dixman började arbeta på akuten direkt efter sin examen i juni. Parallellt med arbetet gör han sitt kliniska basår vilket bland annat innebär att han varannan tisdag går olika internutbildningar.

– Trots att det är mycket att lära känner jag mig bekväm i min roll.

Jag fick en väldigt bra introduktion och bredvidgång. Och även om det är mycket att sätta sig in i så finns det alltid någon att fråga. Det är ett utmanande och otroligt roligt arbete, säger han.

I höstas flyttade akutverksamheten i Skövde in i nybyggda, ljusa och toppmoderna lokaler. De nya lokalerna är dessutom mycket större än de gamla så arbetsmiljön är lugnare.

Senaste tekniken i trivsamma lokaler

En trappa upp genomgick även anestesi/operation/IVA en liknande flytt. Lokalerna har fönster ut mot grönskan och är både högteknologiska och praktiska. En av många finesser är det nya integrationssystemet som styr ventilation, lampor och media.

– Nu börjar vi landa i allt det nya, säger Linda Wallberg.

När Linda fick chansen att gå en betald uppdragsutbildning tack vare samarbetet med Högskolan i Skövde kändes det självklart att hoppa på. Idag arbetar hon som operationssjuksköterska på operationsavdelningens sydsida, som har hand om urologi, gyn, kirurgi, kärl och robotkirurgi inom flera områden.

Linda möter patienter med planerade såväl som akuta operationer samt

Ida Jensen, Linda Wallberg och Jonathan Strålman vid AnOpiVA.
Foto: Stefan Svensson

springer på traumalarm och urakuta kejsarsnitt. Operationsavdelningen har även en hybridsal där medarbetarna med hjälp av en avancerad röntgenrobot kan åtgärda komplicerade frakturer och utföra ERCP.

– Det jag gillar mest med mitt arbete är att jag inte alltid vet vad som väntar. Det är en fantastisk känsla när allt flyter på och jag ligger steget före, säger hon.

Stark teamkänsla

Anestesisjuksköterskan Ida Jensen har även hon gått en betald specialistutbildning. Hon arbetar på operationsavdelningen men på nordsidan. Där ingår klinikerna ortopedi, öron- näsa- och hals samt access and device. Anestesisjuksköterskor på nord har även uteverksamhet vilket innebär att de lämnar operationsavdelningen för att söva patienter på MR, ablation och ECT-behandlingar.

– Vi har en hel del barnanestesi vilket jag tycker är roligt. Man måste vara extra lyhörd och flexibel för att möta varje barns unika behov så att deras upplevelse blir så bra som möjligt. Det bästa med mitt arbete är teamkänslan. Ett stort plus är också att vi vårdar en patient i taget. Då kan man ha fullt fokus på patienten, säger hon.

Fokuserat och helhjärtat

För sju år sedan blev Jonathan Strålman färdig intensivvårdssjuksköterska. Idag arbetar han på IVA där han även är sektionsledare. IVA samarbetar med både operation/anestesi och akuten och bemannar också uppvaket och dagkirurgin.

Även Jonathans arbete är varierat och han möter en bred patientgrupp. Trots att han dagligen möter svårt sjuka patienter är det inte tunga som definierar avdelningen.

– I de allra flesta fall går det bra för våra patienter och det är något som ger energi åt hela avdelningen. Vi har åtta platser och är välbemannade om man jämför med en vårdavdelning. Det gör att vi kan arbeta helhjärtat här och nu för våra patienter. Eftersom vi arbetar så tajt tillsammans och måste kunna lita på varandra skapas en stark teamkänsla, säger han.

Akutverksamheten och AnOpiVA vid Skaraborgs sjukhus

Skaraborgs sjukhus är ett trauma- och akutsjukhus med intensivvård och akutsjukvård. Vi erbjuder vård inom ett trettiotal medicinska, kirurgiska och psykiatriska specialiteter. Sjukhuset är en del av Västra Götalandsregionen, och har verksamhet i Falköping, Lidköping, Mariestad och Skövde.

Skaraborgs sjukhus har totalt 450 vårdplatser och omkring 4 500 anställda. Upptagningsområdet är de femton kommuner i Västra Götalands län som tidigare ingick i Skaraborgs län. I området finns cirka 260 000 invånare. Vid sjukhuset bedrivs även forskning, utvecklingsarbete och utbildning.

vgregion.se/jobba-i-vgr/

William Dixman och Magdalena Borell vid akutverksamheten.
Foto: Stefan Svensson

Psykiatrisk vård i framkant

PSYKIATRIN ÖSTERSUNDS SJUKHUS

Trevliga kollegor, goda utvecklingsmöjligheter och en strävan att ligga i framkant. Det är några av anledningarna till att Linda, Josefina och Thomas trivs så bra på sina avdelningar inom område psykiatri på Östersunds sjukhus.

Linda Prydz fastnade för psykiatri redan när hon som sjuksköterskestudent gjorde sin praktik på Östersunds sjukhus.

– Det som fångade mig var att jag genom samtal och planering kunde hjälpa en patient. Att vi fanns där räckte så långt, säger hon.

Förutfattade meningar om att du som sjuksköterska tappar viss klinisk kompetens om du arbetar inom psykiatri är något som Linda tillbakavisar med bestämdhet.

– Vi hanterar också CVK, sond, dropp, nålar till ECT och ger blod. Jag tycker inte att jag har tappat någon kunskap, säger hon.

Thomas Rydén, Linda Prydz och Josefina Borgudd trivs både med sina kollegor och sina respektive patientgrupper.
Foto: Anna Wilhelmsson

Område psykiatri är en del av Östersunds sjukhus, beläget i centrala Östersund. Kliniken ansvarar för psykiatrisk vård på specialistnivå, med öppenvård, akutmottagning och tre heldygnsavdelningar. Vid kliniken finns även ett specialistpsykiatriskt omvårdnadsteam (SPOT). Området har cirka 270 medarbetare.

På heldygnsvårdsavdelningarna 1B, 4A och 4B arbetar sjuksköterskor, skötare, undersköterskor, läkare, kuratorer och psykologer tillsammans. Det är ett brett och spännande arbetsfält och ett nära samarbete med områdets öppenvård.

Vården är personcentrerad och vi ligger i framkant vad gäller både omvårdnad och meningsfull heldygnsvård.

På avdelning 4A vårdas främst patienter med psykosjukdom, psykisk funktionsnedsättning och patienter med ätstörningsproblematik. Patienterna vårdas enligt HSL, LPT och LRV. Avdelning 1B är klinikkens akutvårdsavdelning och tar emot patienter från hela Jämtland.

4B vårdar främst patienter med förskjutningar i stämningsläget, men även med andra allmänpsykiatriska tillstånd. Avdelningen är drivande i arbetet med meningsfull heldygnsvård.

regionjh.se/jobbutbildning

Linda arbetar på avdelning 4A som är en heldygnsavdelning med fokus på psykos, ätstörningar och rättspsykiatrisk vård. Vårdtiderna är ofta långa och Linda får möjlighet att följa sina patienter under en längre tid.

– Jag trivs jättebra på min avdelning. Det är lättsam stämning och jag trivs både i personalgruppen och med gruppen av patienter. Jag har roligt på jobbet varje dag, säger hon.

Den positiva känslan hon fick under sin praktik har hållit i sig och just nu kombinerar hon arbetet på avdelningen med en betald specialistutbildning inom psykiatrisk vård.

Vilja till kompetensutveckling

Att det finns en vilja att både kompetensutveckla och vidareutbilda är något som Thomas Rydén kan intyga.

– Jag får regelbundet frågor om jag vill gå olika typer av utbildningar, säger han.

Thomas arbetar på akutvårdsavdelning 1B och trivs med det varierande arbetet och de korta vårdtiderna. Hit kommer patienter direkt från intaget och under jourtid ansvarar medarbetarna även för mottagningen. Dessutom finns det två BUP-platser på avdelningen.

– Det som gör att jag trivs så bra är framför allt kollegorna. Jag gillar också att se förändringen hos patienterna. Patienterna är ofta väldigt dåliga när de kommer hit men blir snabbt mycket bättre. Arbetet är varierat och även om inte varje dag är en dans på rosor så är det ofta jättekul, säger han.

Att arbetsglädjen är något som håller i sig kan Josefina Borgudd intyga. Hon har arbetat inom psykiatri på Östersunds sjukhus i 15 år. Anledningarna att hon har stannat kvar så länge är flera. Förutom att hon älskar arbetet inom psykiatri har hon haft bra chefer och fått möjlighet att utvecklas och testa på nya roller.

Hon har bland annat gått en betald specialistutbildning och arbetar nu som ledningssjuksköterska på vårdavdelning 4B.

– Här vill man ta vara på specialist-sjuksköterskornas kompetens och efter att du har gått utbildningen får du ofta utökat ansvar, säger Josefina.

Som ledningssjuksköterska arbetar hon måndag till fredag 7–16. Det innebär att hon får en bra överblick över avdelningens arbete och kan stödja både patienterna och sina kollegor. Hon nätverkar med klinikkens andra ledningssjuksköterskor och är även med i landsomfattande nätverk.

– Jag ser över patientsäkerheten och har också möjlighet att ta ett kliv tillbaka och se det större perspektivet. Att få vara med och utveckla den psykiatriska omvårdnaden är jättehäftigt, säger hon.

Meningsfull heldygnsvård i fokus

Att ligga i framkant i den psykiatriska vården är viktigt för region Jämtland Härjedalen, vilket märks i det dagliga arbetet.

– Vi ligger väldigt långt fram när det kommer till personcentrerad vård vilket vi är väldigt stolta över. Den psykiatriska omvårdnaden är i fokus och vi satsar stort på konceptet meningsfull heldygnsvård och programmet Safe-wards, säger Josefina.

Detta har bland annat resulterat i att det på avdelningarna finns grupper för patienterna som personalen har tagit fram och även leder. Där får patienterna lära sig mer om hur de ska hantera sitt mående efter utskrivning. Det finns även möjlighet för personalen att varje vecka medverka vid föreläsningar inom ramen för kompetensutvecklingsprogrammet Psyk-e Bas.

– Vid varje tillfälle går vi igenom en ny diagnos med efterföljande diskussioner och vi lär oss väldigt mycket av varandra, säger Josefina.

Ett brinnande engagemang för neurologi, stroke och rehab

NEUROLOGI, STROKE - OCH REHABMEDICIN - NU-SJUKVÅRDEN

För 26 år sedan var AnnLoise med och startade upp en av NU-sjukvårdens stroke-enheter. Mycket har hänt sedan dess. Men något som är sig likt är medarbetarnas brinnande engagemang för stroke- och neurovård.

Sjuksköterskorna på avdelning 53-54 på NÄL har hand om hela strokeförloppet, och vårdar även patienter med neurologiska sjukdomar av olika slag. Anledningarna till att AnnLoise Lindström har stannat kvar på avdelningen i över två decennier är flera.

Vi finns på både Uddevalla sjukhus och NÄL. Klinikens verksamhet omfattar utredning, vård och behandling inom neurologi, strokevård och rehabiliteringsmedicin. Sjuksköterskorna på stroke/neuroenheten ingår i larmkedjan Rädda Hjärnan och har trombolyskompetens.

vregion.se

– Jag brinner för stroke- och TIA-patienterna. Även om bemanningen har gått upp och ner under åren så har det hela tiden funnits en stor vilja bland medarbetarna att driva vården och utveckla den, säger hon och berättar att det finns stora möjligheter för klinikens sjuksköterskor att utvecklas inom de områden som de brinner lite extra för.

Det var just den stora bredden och de många engagerade kollegorna som fick Cornelia Maurer att återvända till kliniken efter en avstickare på sex år. I dag kombinerar hon det kliniska arbetet med rollen som teamledare på avdelning 53-54 och neurologimottagningen.

– Det känns jätteroligt att vara tillbaka. Jag gillar mångsidigheten i mina uppgifter och att vi följer patienterna under hela vårdförloppet. Jag uppskattar även att vi får utveckla vården,

Cornelia Maurer, Ulrika Jakobsson och AnnLoise Lindström trivs med att arbeta i multidisciplinära team.
Foto: Andreas Olsson

säger Cornelia och berättar att hon tillsammans med en kollega bland annat har tagit över läkarens uppgift att injektionsbehandla migränpatienter.

Nära samarbete mellan avdelningarna

Även mellan klinikens avdelningar är stämningen god. Ulrika Jakobsson är sjuksköterska på neurorehab i Uddevalla. Här vårdas patienter med olika neurologiska skador eller sjukdomar i arbetsför ålder.

– Det är inspirerande att träffa patienter i den senare delen av vårdkedjan och tillsammans jobba för att de ska återfå en ökad livskvalitet. Vi har

teamronder med alla professioner som rör patienterna två gånger i veckan, vilket är väldigt givande. Eftersom vi ofta följer våra patienter under en längre tid har vi förmånen att se deras utveckling över tid, säger hon.

Även Ulrika kan intyga att möjligheterna till vidareutbildning och kompetensutveckling är goda. Hon har själv nyligen tillträtt rollen som teamledare för neurorehabavdelningen, mottagningen och dagvårdsenheten.

– Jag tyckte att det lät intressant att ta ett ytterligare steg. Men det kändes även viktigt att vara kvar på avdelningen i det kliniska arbetet, säger hon.

Här kan du växa i din yrkesroll och ha kul längs vägen

AVD. 61 - SUNDERBY SJUKHUS

När två medicinavdelningar på Sunderby sjukhus slogs samman skapades en avdelning med bred patientbas och ett starkt fokus på utveckling, både av verksamhet och medarbetare. Avdelning 61 präglas av trevlig arbetsmiljö där både erfarna och nya sjuksköterskor kan växa i sina roller.

Sjuksköterskor som vill jobba en stimulerande och stödjande arbetsmiljö med många olika karriärvägar och möjligheter till fördjupning kan hitta vad de söker på avdelning 61. Det säger Gabriella Zachari, nyutexaminerad sjuksköterska.

– Jag sommarjobbade på avdelningen som undersköterska och det kändes självklart att återvända hit. Avdelningen har ett bra arbetsklimat och eftersom vi har en så bred patientbas får man lära sig mycket om allt möjligt.

Wilma Gidlund sjuksköterska med tre år i yrket, är inne på samma linje.

– Jag arbetade tidigare på MAVA/MIA och kom hit i samband med sammanslagningen. Vi har blivit en härlig arbetsgrupp med många olika kompetenser och jag lär mig ständigt nya saker.

Gabriella Zachari, Wilma Gidlund och Kajsa Hedlund trivs på avdelning 61 vid Sunderby sjukhus.
Foto: Daniel Holmgren / Cre8photo.se

Kajsa Hedlund är teamledare på avdelningen.

– Jag blev färdig sjuksköterska 2011 och har med undantag för en utflykt på ett par år arbetat på avdelning 61 sedan dess. Det finns ett uttalat intresse från ledningen att utveckla både verksamhet och medarbetare. Jag har uppmuntrats till att axla mer ansvar i takt med att min kunskap och erfarenhet ökat.

Nya lokaler

På frågan om de tre kollegorna kan rekommendera andra sjuksköterskor

att söka sig till avdelning 61 kommer svaren snabbt.

– Absolut, säger Wilma. Även om tempot tidvis kan vara högt kan du alltid vända dig till dina kollegor för att få det stöd du behöver. Det är en jättebra avdelning som förutom många utvecklingsmöjligheter även har en fantastisk personalgrupp. Det är alltid lika roligt att komma till jobbet.

Gabriella flikar in att 61:an är en perfekt avdelning att börja på om man vill lära sig mycket på kort tid.

På avdelning 61 vid Sunderby sjukhus vårdas patienter med olika allmänna internmedicinska sjukdomar som bland annat njurmedicinska, gastroenterologiska och endokrinologiska sjukdomar.

Arbetet hos oss är varierande där du får möta människor i många olika situationer, både akut sjuka och planerade patienter. Avdelningen flyttar snart in i nya lokaler och det finns goda möjligheter att vara med och påverka verksamheten.

www.norrboten.se

– Jag har även fått förmånen att gå det kliniska basåret vilket är toppen när man som jag är ny i yrket.

En annan fördel med avdelning 61 är att verksamheten snart flyttar in i nya, fräscha lokaler.

– Om man aldrig vill sluta att utvecklas i sin yrkesroll, få en bred kompetens och vara del av ett glatt gäng som stöder varandra och har nära till skratt – då är det här rätt avdelning att jobba på, fastslår Kajsa.

Sofia Otterhag, medicinskt ansvarig läkare, Petra Ander, sjuksköterska och verksamhetschef och Ragnhild Tunehag, ansvarig för läkargruppen.

Foto: Daniel Karlsson

Nära teamarbete bakom nominering till Glasäpplet

PRAKTIKERTJÄNST

Petra Ander är sjuksköterska och verksamhetschef på Bjärreds Vårdcentral som nyligen nominerades till Skånes bästa vårdcentral. En nominering som är resultatet av ett nära teamarbete, där alla yrkesroller är lika viktiga för att verksamheten ska fungera.

Våga testa! Det tipset vill Petra Ander, verksamhetschef vid Bjärreds Vårdcentral, ge andra sjuksköterskor som är intresserade av ledarskap. Det första fröet till hennes egen chefskarriär planterades vid ett utvecklingssamtal.

– Jag hade arbetat som sjuksköterska i några år när min närmaste chef sa: ”Petra, du vet väl om att du är en ledare?” Jag hade aldrig tänkt i de banorna tidigare, men tanken slog rot och efter en tid insåg jag att min chef hade en poäng. Jag är en person som trivs med förändringar och att förbättra rutiner

och verksamheter. Jag är också lite rastlös, vill inte stanna i det gamla utan utvecklas och utforska nya möjligheter.

Utvecklingssamtalen, som ägde rum för många år sedan, sådde ett frö hos Petra på flera plan.

– Jag tänker ofta på min dåvarande chef; hon visade mig en väg som jag kanske inte hade valt annars. Det är något jag försöker föra vidare i mitt eget arbete genom att uppmuntra sjuksköterskor som visar fallenhet för ett visst område att testa nya vägar. Från min nuvarande position har jag möjlighet att inspirera till en karriär som kanske tar dem in på helt nya spår.

Långt yrkesliv

Petra Anders egen karriär som sjuksköterska började för 26 år sedan när hon tog sin examen. Sedan dess har hon vidareutbildat sig till barnsjuksköterska och arbetat på bland annat barnkliniken inom regionen och en annan vårdcentral i privat regi.

– När jag bytte jobb fick jag ganska snabbt en fråga om jag ville bli verksamhetschef vilket lät spännande, så jag tackade ja. Där stannade jag ganska länge. För 2,5 år sedan erbjöds jag

jobbet som verksamhetschef på Praktikertjänsts vårdcentral i Bjärred och tackade ja där med. Vårdcentralen har idag 37 anställda med alla kompetenser som behövs för att driva en vårdcentral inklusive dietist, diabetessjuksköterska, KOL-sjuksköterska, fysioterapeuter, kurator, psykolog, sjuksköterskor, laboratoriepersonal, undersköterskor och administrativ personal.

Ledningsgruppen består, förutom av Petra Ander, även av Ragnhild Tunehag, ansvarig för läkargruppen, samt Sofia Otterhag, medicinskt ansvarig läkare.

Glasäpplet

– Vi tog över en fungerande verksamhet men har under de gångna åren arbetat med att utveckla vårdcentralen och förbättra olika rutiner. För två veckor sedan fick jag besked om att vi nominerats till utmärkelsen Skånes bästa vårdcentral, ofta kallat Glasäpplet, vilket är fantastiskt roligt och en stor ära. Vi är oerhört stolta över nomineringen.

Petra Ander berättar att hon trivs i sin roll men att hon ibland kan sakna den kliniska vardagen.

– Därför ser jag till att vara ute i verksamheten nästan varje vecka,

särskilt när vi har vaccinationsmottagning. Jag fungerar som en extra resurs och tycker verkligen om att vara med där allt händer och alla patientmöten som arbetet ger.

Nära teamarbete

Anledningen till att Petra Ander idag har fokus på att driva vårdcentralen är densamma som en gång fick henne att utbilda sig till sjuksköterska.

– Jag tycker om att hjälpa människor. I början av min karriär handlade det om att hjälpa patienter, nu handlar mitt jobb om att hjälpa medarbetare så att de i sin tur kan ge bästa möjliga vård till patienterna.

Det bästa med jobbet, säger hon, är personalen.

– Jag har fantastiska medarbetare runt omkring mig, vi är ett sammansvetsat team som hjälps åt. Ingen är viktigare än någon annan på en vårdcentral. Om en pusselbit saknas så fungerar det inte; alla måste vara där för att hjulen ska snurra, från receptionist och städare till läkare. Alla kompetenser är nödvändiga för att vi ska kunna ge patienterna bästa möjliga hälso- och sjukvård.

Bjärreds vårdcentral är en av Praktikertjänsts 730 verksamheter som finns i 220 av landets 290 kommuner. Praktikertjänst är kooperativt ägda av 1300 sjuksköterskor, läkare, tandläkare och fysioterapeuter. Vi är stolta över att ha Sveriges mest nöjda patienter och medarbetare. Sök ditt nästa jobb hos oss!

praktikertjanst.se/karriar

 PRAKTIKERTJÄNST

Populärt program ger nya sjuksköterskor vingar

NY-SJUJSKÖTERSKETJÄNST

– Vi vill ge våra nya sjuksköterskor vingar så att de kan flyga högt och säkert i sitt yrke, något vi också lyckas med. Det säger Paula Smetana-Ekström som tillsammans med Peter Olin ansvarar för programmet Ny-Sjukskötersketjänst vid Helsingborgs lasarett och Ängelholms sjukhus.

Rotationsprogrammet Ny-Sjukskötersketjänst har blivit en populär start för nytexaminerade sjuksköterskor. Programmet, som för tre år sedan introducerades av FoU-enheten vid Helsingborgs lasarett och Ängelholms sjukhus, har hittills lyckats rekrytera 41 sjuksköterskor till verksamheten.

En viktig del av programmet är att genom coaching och samtalsstöd stärka sjuksköterskornas professionella självförtroende.

– Under de två år som programmet pågår får sjuksköterskorna utforska medicinverksamheten och olika opererande verksamheter som ortopedi, kirurgi, ÖNH och barn. Tredje blocket är inriktat på akutsjukvård medan det fjärde och avslutande blocket är valfritt. Det finns även avsatt tid för reflektion, fortbildning och kompetensutveckling. Målet är att skapa trygga och kompetenta sjuksköterskor som känner sig rustade för att möta utmaningarna i 2020-talets vård, säger Paula Smetana-Ekström, barnsjuksköterska och enhetschef för programmet Ny-Sjukskötersketjänst.

Bred kunskap

Ebba Nilsson blev färdig sjuksköterska för 1,5 år sedan, och valde att starta sin karriär med hjälp av Ny-Sjukskötersketjänst.

– Jag är intresserad av akutsjukvård och tack vare rotationsprogrammet har jag fått prova på olika former av specialiteten. I första blocket arbetade jag på en medicinsk akutsjukvårdsavdel-

Peter Olin ansvarar tillsammans med Paula Smetana-Ekström för programmet Ny-Sjukskötersketjänst vid Helsingborgs lasarett och Ängelholms sjukhus.
Foto: Lars Jansson

ning, i block två var jag på en kirurgisk akutsjukvårdsavdelning och nu gör jag mitt tredje block på den stora akutmottagningen. Jag har fått med mig mycket kunskap från avdelningarna vilket underlättar enormt i det snabba tempo som ibland kan råda på akuten.

Även Carin Kjellberg, som tog sin sjuksköterskeexamen i juni förra året, valde att börja sitt nya yrkesliv genom rotationsprogrammet.

– Jag sökte mig till Ny-Sjukskötersketjänst för att programmet ger en bred grund som är viktig för att man ska bli en bra sjuksköterska.

Rotationstjänsten innebär avdelningsbyte var sjätte månad, där varje nytt block inleds med en avdelningsspecifik introduktion på tre veckor.

– Visst är det en utmaning att vara ny på jobbet varje halvår, men samti-

digt växer man hela tiden i sin roll, säger Carin och får medhåll av Ebba.

– När det var dags för mitt tredje block på akuten kände jag mig inte längre som en ny sjuksköterska, jag var bara ny på avdelningen.

KTC

En viktig del av Ny-Sjukskötersketjänst är utbildningen som är förlagd till Kliniskt Träningscentrum, KTC. Här tränas deltagarna i programmet av erfarna sjuksköterskor som Ann Melin, klinisk lärare inom verksamhetsområde ortopedi.

– Här möter vi både nyfärdiga och icke-färdiga sjuksköterskor och har förmånen att följa deras utveckling från osäkra studenter till säkra, stolta, rakryggade sjuksköterskor – det är enormt roligt.

Även kollegan Jenny Hagbo Gudiol, specialistsjuksköterska inom bland annat akutsjukvård, har en fot kvar på MAVÅ.

– Alla kliniska lärare jobbar en viss del ute i vården för att inte tappa kompetensen och kunna anpassa utbildningen efter verkligheten.

Blir flygfärdiga

Det bästa med jobbet som klinisk lärare, tycker både Ann och Jenny, är alla möten med individer från olika verksamheter.

– Här träffar vi allt från studenter och nyanställda till läkare och sjuksköterskor som varit länge i yrket. Jobbet som klinisk lärare ger väldigt mycket tillbaka, för man utbildar också sig själv genom att lära andra, säger Ann.

Paula konstaterar att det är genom att skapa trygga och kompetenta sjuksköterskor man kan säkerställa en högkvalitativ vård och möta de utmaningar som präglar vården i dagens samhälle.

– Med hjälp av programmet Ny-Sjukskötersketjänst och med stöd från engagerade ledare och kliniska lärare kan vi få våra nya sjuksköterskor att flyga högt och göra verklig skillnad, både för patienter och samhället i stort.

Ny-Sjukskötersketjänst i Helsingborg och Ängelholm erbjuder en unik möjlighet för sjuksköterskor som arbetat i max ett år, att under en tvåårsperiod få en stark grund inom somatisk vård genom att prova på att arbeta i olika verksamhe-

ter. Att börja i sin nya yrkesroll kan vara utmanande; vi är här för att hjälpa dig att bygga en trygg och mångsidig kompetens. Vi tror på att skapa en bro mellan utbildning och yrkesliv för att ge dig en säker start i din karriär.

Scanna QR-koden för att läsa mer!

Kliniskt basår stärker sjuksköterskor inom psykiatri

KLINISKT BASÅR INOM PSYKIATRIN

Psykiatri inom verksamhetsområde Kristianstad har infört ett kliniskt basår för sina nyanställda sjuksköterskor.

– Vi vill stärka våra medarbetare och ge dem en bredare förståelse för verksamhetens alla delar, säger Rosita Adelsbo.

Under sitt första år inom vuxenpsykiatri får nyanställda sjuksköterskor inom verksamhetsområde Kristianstad medverka vid seminarier, föreläsningar, nätverka och auskultera.

– Det har varit fantastiskt bra. Jag har tagit del av spetskompetens och har fått kunskap som i vanliga fall hade tagit lång tid att inhämta, säger Jimmy Sjölund som började arbeta på LARO-mottagningen i Kristianstad för ett år sedan.

Kliniska basår inom psykiatri är ovanligt. Likväl har både ledning och sjuksköterskor sett ett behov av det.

– Vi vill attrahera nya sjuksköterskor och behålla de vi redan har. Vi har därför fått fria händer att satsa på den psykiatriska omvårdnaden. Genom det kliniska basåret vill vi stärka våra medarbetare och ge dem en bredare förståelse för verksamhetens alla delar, säger Rosita Adelsbo, verksamhetsutvecklare och specialistsjuksköterska inom psykiatrisk vård.

Programmet, som sjösattes för ett år sedan, har tagits fram tillsammans med sjuksköterskor från alla enheter inom verksamhetsområdet.

– Vid föreläsningar och seminarier har vi tagit vara på den interna kompetensen och vi har endast haft en föreläsare utifrån, säger Kinga Ali, specialistsjuksköterska samt klinisk lärare, och berättar att flera olika professioner har delat med sig av sin expertis.

Viktigt nätverkande

Fokus ligger inte enbart på kompetensutveckling, nätverkande är också en viktig del av basåret. Seminariedagarna inleds därför med en gemensam frukost och följs av en gemensam lunch.

Jimmy tycker att det är värdefullt att få kunskap av kollegor vid andra

enheter. Under året har han dessutom fått sätta ansikte på personer som han tidigare enbart har pratat med i telefon.

– Det känns viktigt att veta var man kan söka rätt kompetens för den enskilde patientens behov eftersom många av våra patienter har en samsjuklighet, säger han.

I basåret ingår det även auskulteringsstillfällen. Jimmy passade på att besöka psykakuten och beroendemottagningen.

– Jag fick en förståelse för hur de arbetar och vilka signaler det är bra att vara uppmärksam på. Det innebär bland annat att jag lättare kan avgöra när det är dags att följa med våra patienter till akuten för en bedömning, säger han, och konstaterar att basåret ökar patientsäkerheten.

Tid för sina patienter

Även Clara Ivarsson har gått det kliniska basåret. För drygt ett år sedan började hon som nyfärdig sjuksköterska på psykakuten.

– Det har varit ett värdefullt år. Jag har fått ta del av andras erfarenheter och fått en förståelse för hur man job-

bar på andra enheter, säger hon och berättar att hon tycker att seminariedagarna har varit väldigt roliga och givande.

Beslutet att söka sig direkt till psykiatri efter sin examen är inget hon ångrar.

– Det jag gillar mest med mitt arbete är när vi, ofta på väldigt kort tid, ser en stor förbättring av patienternas mående. Dessutom har vi somatisk vård även hos oss, säger Clara.

Clara och Jimmy gillar att sjuksköterskorna inom psykiatri har mycket patientkontakt och tid för sina patienter. Förutom att de hela tiden lär sig nya saker menar de att arbetet gör dem ödmjuka inför livet.

Att psykiatri fortsätter att vara intressant också efter många år inom yrket är något som Rosita och Kinga kan intyga. De har arbetat 21 respektive 24 år inom psykiatri och tycker fortfarande att det är lika roligt.

– Jag jobbar som verksamhetsutvecklare idag, men jag började på psykakuten när jag var nyfärdig precis som Clara. Att arbeta inom psykiatri är det absolut mest intressanta du kan göra. Du utvecklas både på ett professionellt och ett personligt plan, hela tiden, säger Rosita.

Kliniskt basår VO Kristianstad

Inom psykiatri verksamhetsområde Kristianstad finns det stora möjligheter till utveckling. Förutom att nya sjuksköterskor tilldelas en mentor och får en tydlig introduktion går de också ett kliniskt basår.

Det kliniska basåret är ett introduktionsprogram med föreläsningar och seminariedagar. Programmet underlättar för nya sjuksköterskor inom psykiatri. Det bidrar också till att kliniskt förankra ämnesspecifik kunskap som du får under utbildningen.

Det kliniska basåret infördes för ett år sedan och responsen har varit positiv. Men satsningarna stannar inte här. Just nu pågår det också en bred satsning för medarbetarna inom slutenvården där fokus bland annat ligger på psykiatrisk omvårdnad och omvårdnadsprocessen. Dessutom pågår arbetet med att utveckla basåret och att planera för en fortsättning.

vard.skane.se/csk

– Inom psykiatri ser vi hela människan och det går inte en dag utan att du lär dig något nytt, säger Kinga Ali och får medhåll av sina kollegor Clara Ivarsson, Jimmy Sjölund och Rosita Adelsbo.

Foto: Annika Nyberg

Bli en del av vårt team i Vadstena!

RÄTTSPSYKIATRIN I VADSTENA

Vill du arbeta med några av psykiatrins svårast sjuka patienter, långsiktigt och holistiskt och verkligen göra skillnad? På Rättspsykiatri i Vadstena följer du de intagna under lång tid och som sjuksköterska är du spindeln i nätet, med en rad spännande karriärmöjligheter.

– Den största fördelen med att arbeta här är att vi har gott om tid att bygga en relation med våra patienter och lär känna dem väl. Det ger förutsättningar för att de ska kunna bearbeta brott och trauman och möjliggör läkande, säger psykiatrisjuksköterskan Ulf Wall, som har arbetat på Rättspsykiatri i Vadstena sedan han var nyutexaminerad sjuksköterska 1996, med vissa avbrott. Idag arbetar han på den rättspsykiatriska öppenvården, där patienterna följs upp efter utskrivning.

Förtroendefull allians

Den genomsnittliga vårdtiden på Rättspsykiatri i Vadstena är sex år och många av patienterna har flera svåra diagnoser och komplex psykosocial problematik.

Ulf Wall och Karin Christensen på rättspsykiatriska regionkliniken i Vadstena.

Foto: Micken-Franson

– När patienterna först kommer hit mär de ofta dåligt och det är viktigt att etablera en förtroendefull allians. De allra flesta är dömda för grova våldsbrott och för oss gäller det att se människan bakom brottet. Det är ett komplext arbete där alla patienter har olika förutsättningar och behov. Vi vet vilken skillnad våra olika insatser gör och det känns bra att följa patienternas tillfrisknande under vårdtiden, säger Karin Christensen, specialistsjuksköterska i psykiatri, som arbetar på intagningsavdelningen.

Även Karin har arbetat länge på rättspsykiatri, hela 22 år, med undantag för en kortare period inom somatiken.

– Det är en mycket bra arbetsplats, vi har en fin gemenskap utan hierarkier och arbetet är spännande och stimulerande.

Tyvärr finns det fortfarande fördomar och myter om rättspsykiatri, men det är väldigt lugnt och tryggt att arbeta här, säger hon.

Central roll

För sjuksköterskor finns många olika karriärvägar och du har en helt central, arbetsledande funktion. Ulf och Karin uppskattar också att det finns goda möjligheter till kompetensutveckling och vidareutbildning. Exempelvis har de båda haft möjlighet att läsa till specialistsjuksköterska.

– Kliniken har en positiv och uppmuntrande inställning till kompetensutveckling och sidouppdrag och värnar om att vi medarbetare ska trivas, framhåller Ulf.

Nu söker Rättspsykiatriska kliniken i Vadstena nya medarbetare som vill

Vi har sex avdelningar med 86 slutenvårdsplatser för i första hand vård enligt lag om rättspsykiatrisk vård (LRV). Patienter kommer till oss antingen som dömda av allmän domstol eller genom specialistvårdsremiss. Vi har också en enhet för öppen rättspsykiatrisk vård för patienter som tidigare varit inlagda i vår slutna vård. Vårdavdelningarna erbjuder en vårdkedja från intag till utslussning. Kliniken vårdar patienter huvudsakligen i säkerhetsklass två och tre. Här finns många spännande roller för dig som är sjuksköterska!

regionostergotland.se

vara med och utveckla verksamheten. Du behöver inte vara specialistsjuksköterska eller ha erfarenhet av psykiatri, utan de personliga egenskaperna är viktigast, betonar Karin och Ulf:

– Om man är trygg i sig själv, gillar att arbeta i sammansvetsade team och har ett genuint människointresse så passar man här!

Utvecklande uppdrag på BUP i Västmanland

BUP I VÄSTMANLAND

På BUP i Västmanland finns olika spännande karriärvägar. Sjuksköterskorna Camilla Thofeldt och Lena Gavelin jobbar båda som teamsamordnare men har ändå olika arbetsuppgifter.

– Det känns väldigt meningsfullt att få utnyttja hela sin potential, säger Camilla Thofeldt.

Till BUP i Västmanland söker sig barn och ungdomar med allvarliga psykiatriska problem. Till de vanligaste hör ångest, depression och neuropsykiatriska diagnoser som autism och ADHD.

Vid den första kontakten kommer patienten till BUP Start, där en strukturerad bedömning görs för att ringa in problemet och skriva en vårdplan.

– Jag tycker det är kul att få grotta ner mig i mycket information och analysera hur allt hänger ihop, säger Lena Gavelin.

Samordnaren ser helheten

Hon berättar att kontakten med BUP Start oftast innebär ett enda möte som brukar vara i flera timmar.

– Det gör att man hinner få en fin kontakt med hela familjen. Vi brukar få väldigt bra omdömen från familjerna, och det känns såklart jätteroligt.

Lena Gavelin som är specialistutbildad inom psykiatri har jobbat på BUP sedan 2011. I sitt uppdrag som teamsamordnare på cirka 20 procent har hon det övergripande ansvaret för att arbetet flyter på så effektivt som möjligt.

– Det roligaste tycker jag är att se till att personalen har det bra. Jag försöker

Sjuksköterskorna Camilla Thofeldt och Lena Gavelin, teamsamordnare på BUP i Västmanland.

fånga upp signaler och lösa problem om jag märker att något skaver, säger hon.

Bra stöd i rollen som ledare

Både Lena Gavelin och Camilla Thofeldt är nöjda med stödet de erbjuds i sin roll som teamsamordnare. De har gått två olika chefsutbildningar och har regelbundna möten med andra teamsamordnare och chefer i verksamheten.

– Jag upplever att vår närmsta chef är väldigt närvarande och alltid går att nå, det är en trygghet i min roll som samordnare, säger Camilla Thofeldt.

Hon har jobbat som teamsamordnare i tre år på BUP Mottagning, och har

precis som Lena Gavelin det övergripande ansvaret för att fördela arbetet och se helheten. Men arbetsuppgifterna skiljer sig ändå åt en hel del, inte minst i det patientnära arbetet.

Olika typer av vidareutbildning

Camilla Thofeldt är inriktad på behandling istället för att ställa diagnos, därför har hon valt att utbilda sig till samtalssterapeut inom kognitiv beteendeterapi (KBT).

– Jag gillar att coacha och lösa problem. Det är oerhört tillfredsställande när man har nått ett behandlingsmål tillsammans med ungdomen, säger hon.

Barn- och ungdomspsykiatri i Västmanland har sitt centrum i Västerås. Där finns slutenvård, öppenvård, akutmottagning, ätstörningsenhet och nybesöksenheten BUP Start. Öppenvård finns även i Fagersta, Sala och Köping. BUP tar hand om barn och ungdomar i åldrarna 0–17 år med allvarliga psykiatriska symptom som leder till funktionsnedsättning.

Verksamhetschef:

Tove.Marthin@regionvastmanland.se

Närhet, variation och möjligheter i Borås

BORÅS STAD

Sjuksköterskorna i Borås stad har tillgång till ett gediget och välstrukturerat introduktionsprogram följt av spännande utvecklingsmöjligheter. Dessutom fylls dagarna av såväl varma patientmöten som nära samarbeten med engagerade kollegor.

Som nyutexaminerad sjuksköterska började Emelie Sandelin arbeta inom specialistvården. Men efter tre månader bytte hon sjukhusväggarna mot arbetet i Borås stad.

– Det valet var ganska självklart för mig. Jag trivdes inte med de korta mötena utan gillar de längre stunderna med patienterna, säger hon.

Nu har det hunnit gå tio år. Och hennes val av arbetsplats, i ett av kommunens hemsjukvårdsteam, känns lika självklart idag som då.

– Förutom alla patientmöten så gillar jag teamkänslan. Inom hemsjukvården arbetar du självständigt men du är aldrig ensam. Jag gillar också att jag som sjuksköterska får vara

Jasmina Ikanovic, Jennie Tyllander, Lena Broberg och Emelie Sandelin har arbetat många år inom Borås stad. Här har de fått möjlighet att både fördjupa sin kunskap och hitta nya vägar framåt.

Foto: Marcus Schoenherr

Som sjuksköterska eller specialist-sjuksköterska i Borås stad arbetar du inom Vård- och äldreomsorg eller Sociala omsorgsförvaltningen.

Våra sjuksköterskor arbetar i patientens hem, i vård- och omsorgsboenden, gruppboenden eller korttidsenheter.

Vi arbetar teambaserat för att ge patienten bästa möjliga vård och stöd. Du har ett nära samarbete med arbetsterapeuter, fysioterapeuter, biståndshandläggare, omvårdnadspersonal och chefer. Du samverkar dessutom med primärvården, slutenvården och andra aktörer.

Som ny sjuksköterska ska du känna dig välkommen och få goda förutsättningar att komma in i arbetet. Därför får du en personligt anpassad introduktion.

Vi ser även till att kompetensutveckling genom kollegialt lärande, litteratur, föreläsningar samt interna och externa utbildningar är en självklar del av ditt arbete.

Våra medarbetare är vår största tillgång och det är viktigt för oss att du får möjlighet att påverka ditt arbete och vara med och utforma verksamheten.

boras.se

 BORÅS STAD

omvårdnadsansvarig och leda vården framåt och hitta lösningar, säger Emelie.

Under sina år i kommunen har Emelie bland annat gått en betald specialistutbildning och vikarierat som enhetschef. Idag axlar hon även rollen som mentor till nya kollegor.

Heltäckande introduktion

För att nya medarbetare ska förstå sitt uppdrag och känna sig trygga satsar Borås stad på en grundlig och välstrukturerad introduktion. Dessutom finns det i varje hemsjukvårdsteam superintroduktörer som ser till att introduktionen är likvärdig och uppdaterad.

Som ny sjuksköterska går du bredvid i cirka fyra veckor. För varje utbildningssteg finns en webbaserad checklista.

När brevidgången är över fortsätter utbildningsinsatserna. Nyanställda sjuksköterskor i Borås stad har även möjlighet att bli vägleda av en mentor.

– Då träffas man kontinuerligt och stämmer av. Det är den nyanställda, tillsammans med mentorn, som bestämmer vad samtalen ska handla om, säger Jennie Tyllander och berättar att det är individuellt när mentorn kopplas in.

Jennie är en av tio enhetschefer inom vård- och äldreomsorgen. Med en bakgrund som sjuksköterska inom slutenvården ansvarar hon för kommunens

poolsjuksköterskor och bemanningen över staden.

– Det låter kanske klyschigt men jag har världens bästa jobb. Jag har fantastiska medarbetare och kollegor, säger hon och berättar att det hon älskar mest med jobbet är att få ihop pusslandet och att lösa problem.

Variation och utvecklingsmöjligheter

Poolsjuksköterskan Lena Broberg har arbetet inom Borås bemanning i tio år nu.

– Vi har ett grundschema men vi blir bokade på olika verksamheter, säger hon och berättar att bemanningen täcker upp för hela kommunen, dygnet alla timmar.

Det innebär att hon kan arbeta på såväl skolor och olika typer av boenden som inom hemsjukvården och kvälls- och nattorganisationen.

– Det här sättet att arbeta på passar mig ypperligt. Jag gillar att komma ut till nya verksamheter, träffa nytt folk och få nya utmaningar, säger hon.

För tre år sedan blev Lena färdig specialist i palliativ vård, en utbildning hon gick på betald arbetstid. Utbildningen resulterade i att hon idag även är processledare för kommunens palliativa vård.

– Det är en väldigt spännande utmaning. Och det är också härligt att arbetsgivaren inte bara ger oss möjlighet att vidareutbilda oss utan också tar

vara på medarbetarnas nya kunskap, säger hon.

Många olika typer av tjänster

Att möjligheterna inom staden är många kan Jasmina Ikanovic intyga. Det finns två beslut i sin karriär som hon är extra glad över – att hon valde att utbilda sig till sjuksköterska och att hon valde att arbeta inom den kommunala hälso- och sjukvården.

– Arbetet är så brett. Vi träffar patienter i alla åldrar och med många olika typer av diagnoser. Det är även en ynnest att få vårda människor i deras hem, säger hon.

Sedan ett år tillbaka arbetar Jasmina heltid som operativ processledare för delegeringar i Borås stad. Det centraliserade Delegeringsteamet utbildar bland annat baspersonal, som undersköterskor, personliga assistenter, vårdbiträden och rehabiliteringspersonal.

– Vi tar även fram nya rutiner och lyssnar in vad verksamheten har för behov, säger hon.

Trots att hon ibland kan sakna det kliniska arbetet hemma hos patienterna är hon glad över de många möjligheter som finns.

– Som sjuksköterska inom Borås stad kan du variera dig och testa många olika saker. Förutom de olika teamen har vi ett samarbete med högskolan där det finns möjlighet att undervisa våra framtida kollegor, säger hon.

Sammanhållning och bredd i glesbygden

SÖDRA LAPPLAND

Naturen är hisnande och samarbetet är något utöver det vanliga. Som sjuksköterska inom primärvården och ambulansen i Region Västerbotten får du inte bara en bred kompetens utan också ett roligt och varierande arbete.

– Min känsla är att vi kommer närmare varandra tack vare att vi arbetar i glesbygden, säger Kristofer Östensson, distriktsköterska och sektionsledare.

Sedan två år arbetar Kristofer vid ambulansen i Åsele, Vilhelmina och Storuman. Skillnaderna mot tidigare, när han arbetade i en större stad, är flera.

– Vi har mer patientkontakt, längre körningar och mindre stress. Vi har också ett nära samarbete med medarbetarna på sjukstugorna, säger han och berättar att en sjukstuga är en hälsocentral som har en vårdavdelning kopplad till sig.

De allra flesta av Kristofers patienter körs till en sjukstuga för bedömning. Om det krävs ytterligare vård körs patienterna vidare till sjukhuset i Lycksele. Är det riktigt bråttom kopplas ambulanshelikoptern in.

– Flexibilitet är ett nyckelord i glesbygden. Som sjuksköterska måste du kunna många olika saker, det är jätteroligt och berikande, säger Kristofer Östensson och får medhåll av Erika Eriksson.

Det som Kristofer gillar allra mest med sitt arbete är just det välfungerande och många gånger hjärtliga samarbetet med medarbetarna ute i sjukstugorna.

– Vårdpersonalen i Västerbotten och kanske framför allt här i inlandet är så fina. Var man än hamnar finns det bra och trevliga människor som vill hjälpa, säger han.

Flexibilitet och variation

Den enorma flexibiliteten bland medarbetare, patienter och invånare i Väster-

botten är utmärkande på många sätt. Det är aldrig långt till en hjälpande hand, vare sig det handlar om att ploga en väg, väcka en sömndrucken barnmorska eller rycka ut vid ett olycksfall.

Sjuksköterskan Erika Eriksson arbetar på mottagningen vid sjukstugan i Vilhelmina. I sitt arbete har hon hand om allt från små sår till begynnande hjärtinfarkter och, i de fall sjukhuset ligger för långt bort, förlossningar.

När ambulansen är upptagen på annat håll kan hon tillsammans med kollegorna i sjukvårdsgruppen åka ut till

Ambulanssjukvård och primärvård i Södra Lappland

I Södra Lappland finns sju sjukstugor med vårdplatser och tio hälsocentraler, varav två i Lycksele. Ambulanssjukvården är uppdelad i både enbilsstationer och flerbilsstationer. Ambulanshelikoptern är stationerad i Lycksele. För oss är det viktigt att våra medarbetare känner stolthet över sitt arbete och att fortbildning är en naturlig del av kvalitetsarbetet.

regionvasterbotten.se

patienter/olycksplatser för att göra en första bedömning. Dessutom har hon, tillsammans med tre kollegor, delegering att göra röntgenbedömningar.

– Vi har god patientkännedom och kan vårda de flesta patienterna på plats i Vilhelmina. Jag gillar variationen och att vi inte vet vilka utmaningar som väntar, säger hon och berättar att hon älskar att hon får både bo och arbeta nära den vackra naturen.

Utvecklas med oss på Akademiska neurokirurgi!

AKADEMISKA NEUROKIRURGI

Vill du arbeta med ett brett spektrum av patienter på ett av Sveriges främsta universitetssjukhus? Välkommen till Akademiska sjukhusets Neurokirurgavdelning 85 E. Här kan du utvecklas i din yrkesroll i team som präglas av kompetens, engagemang och mångfald!

Louise Karlsson kom till avdelningen direkt efter sin sjuksköterskeexamen

Neurokirurgavdelning 85 E behandlar vuxna för sjukdomar och skador i hjärnan, ryggmärgen eller i de perifera nerverna.

Den huvudsakliga verksamheten omfattar omhändertagande av patienter före och efter en operation i huvudet eller ryggmärgen.

Vi tar emot patienter både planerat och akut. Upptagningsområde är länen Uppland, Sörmland, Västmanland, Örebro, Dalarna, Gävleborg och Värmland samt Åland. Vi tar även emot patienter från andra delar av Sverige och ibland även från utlandet.

www.akademiska.se

**AKADEMISKA
SJUKHUSET**

för drygt tre år sedan och arbetar idag dels kliniskt men också som studenthuvudhandledare. Hon är även trakeostomiansvarig.

– Jag gjorde VFU här och trivdes väldigt bra, med både arbetsuppgifter och medarbetare, så jag visste att jag ville tillbaka. Det är ett otroligt omväxlande arbete och jag har utvecklats mycket, berättar hon.

Högspecialiserad vård

Akademiska sjukhusets neurokirurgavdelning har ett stort upptagningsområde och erbjuder högt specialiserad vård till vuxna patienter som drabbats av hjärntumör eller skador i hjärnan eller ryggmärgen.

– Som sjuksköterska här arbetar du holistiskt med människan i centrum och du är omvårdnadsexperten. Vi förbereder, samordnar och följer upp det mesta som rör patienten under vårdtiden. Förutom omvårdnadsdiagnostiken och läkemedels-handhavandet, som är vårt huvudansvar,

ombesörjer vi exempelvis röntgenundersökningar, provtagning, besök hos arbetsterapeut, dietist och kurator, rapportering till instanser utanför sjukhuset och länet, samt finns till hands för kontakt med anhöriga. Det finns en rad olika ansvarsområden man kan fördjupa sig i och roller man kan axla, beroende på vilka drivkrafter och intressen man har, berättar Kadidia Arnlund, som är specialist-sjuksköterska i anestesi och intensivvård och som började i januari som biträdande avdelningschef. Kadidia lockades av möjligheten att utveckla sitt ledarskap:

– Jag har arbetat inom flera områden i hela Sverige och den här tjänsten ger mig möjlighet att vara med och stärka en verksamhet som jag tycker är väldigt spännande och intressant. Här finns ett starkt fokus på utbildning, kompetensutveckling och kvalitet, så man har alla förutsättningar att växa i sin yrkesroll.

Snabbt in i roll

Louise framhåller att det inte krävs specialistkompetens eller tidigare erfarenhet för att arbeta på Akademiska sjukhusets neurokirurgavdelning.

– Vi är grundutbildade sjuksköterskor med olika lång arbetslivserfarenhet, och det finns en kultur av lärande där man ser till att frigöra tid

Kadidia Arnlund, specialist-sjuksköterska och Louise Karlsson, sjuksköterska.

Foto: Göran Ekeberg

för utbildning. Som ny sjuksköterska får man förutsättningar att successivt komma in i rollen och känna sig trygg. Dessutom så har vi ett stort stöd i våra team som har många erfarna kollegor.

Kliniken har en stor mångfald, med medarbetare från flera olika länder och bakgrund.

– Det skapar en alldeles särskild dynamik och är otroligt berikande, avslutar Kadidia.

Kliniken som präglas av stor variation och ett lärande utan slut

INFEKTIONSKLINIKEN KRONOBERG

– Bland det bästa med jobbet är att följa patienterna hela vägen från att de är svårt sjuka till hemskrivning. Att bidra till att svårt sjuka människor blir återställda ger en fantastisk känsla, säger Åsa Karlsson, sjuksköterska och avdelningschef vid Infektionskliniken, Centrallasarettet i Växjö.

På Infektionskliniken vid Centrallasarettet i Växjö vårdas patienter med olika infektioner, där vårdtiderna varierar från några enstaka dagar till veckor och ibland månader.

– Här finns hela spannet från lugna till akuta förlopp, säger Ann-Louise Breider, som började på avdelningen direkt efter sin sjuksköterskeexamen. Sedan dess har det gått mer än 30 år, och idag varvar hon sin tid mellan arbetet på avdelningen med ansvaret för klinikkens mottagning. Att det blivit så många år i samma verksamhet, säger hon, beror på den stora variationen.

– Förutom att vi tar hand om många olika sjukdomar hos patienter i många olika åldrar är verksamheten i mångt och mycket en spegling av samhället. Under coronapandemin var det vi på infektionskliniken som stod i händelsernas centrum. Det var oerhört tufft och vi var tvungna att lära oss mycket nytt på kort tid. Men med facit i hand innebar den tiden även en stor kompetensutveckling, både för mig som enskild sjuksköterska och för verksamheten i stort.

Infektionskliniken Kronoberg bedömer och behandlar infektionssjukdomar, och bedriver specialiserad resemedicinsk verksamhet i Kronoberg. Kliniken utför även konsultverksamhet på lasarettet i Växjö och Ljungby.

Infektionskliniken har 50–60 medarbetare och består av:

- Infektionsmottagningen
- Infektionsavdelning 17
- Resemedicinska mottagningen
- Sprututbytesmottagning

regionkronoberg.se

Ann-Louise Breider, Frida Karlsson och Åsa Karlsson, sjuksköterskor vid Infektionskliniken, Centrallasarettet i Växjö.
Foto: Jonas Ljungdahl

Åsa Karlsson, som kan se tillbaka på drygt 20 år i verksamheten och är avdelningschef på kliniken, nickar instämmande.

– Vi märker verkligen av vad som händer utanför sjukhuset, är det influensatider eller vinterkräksjuka i samhället så ser vi det på avdelningen. Vi som har jobbat länge kan även se forskningsframsteg avspeglade i verksamheten.

Bra start

Frida Karlsson tillhör de mer nyutexaminerade sjuksköterskorna på kliniken.

– Jag blev färdig med utbildningen i januari förra året och började direkt här på infektionskliniken som jag hade hört mycket gott om.

Det är ett val som hon inte har ångrat en sekund.

– Det är verkligen en jättebra avdelning att vara ny på eftersom man snabbt får både mycket och bred kunskap. Här finns också ett gott sammar-

te med läkarna, vilket är betydelsefullt. Det är tryggt att läkarna finns nära.

– I början hade jag alltid en erfaren sjuksköterska vid min sida som lotsade mig in i yrkesrollen på ett tryggt sätt.

Åsa Karlsson påpekar att variationen i diagnoser och det breda patientklientelet gör att nya sjuksköterskor snabbt utvecklar en klinisk blick.

– Verksamheten erbjuder även formella karriärvägar som specialistutbildning, kurser i infektionssjukvård och kollegialt lärande. Vi har dessutom internutbildningar med fokus på olika infektionssjukdomar som läkarna håller i. Min tanke är att vi ska utöka den formen av kompetensutbyte ännu mer.

Rätt plats

På frågan om de tre kollegorna kan rekommendera andra sjuksköterskor att börja på infektionskliniken kommer svaren snabbt.

– Ja absolut! Först och främst för att det är en så bred specialitet och att arbetet präglas av ett jättebra teamarbete och fantastiska kollegor. Här hjälps vi åt, säger Frida.

Hon får medhåll av Ann-Louise.

– Det är en bra avdelning att börja på eftersom du direkt får arbeta med det som utgör baskunskaperna i jobbet, som att sätta nålar, till exempel. I takt med att kompetens och erfarenhet ökar, ökar även ansvaret och då är det skönt att känna sig trygg med de grundläggande tekniska färdigheterna.

En stor fördel med jobbet på infektionskliniken, säger Åsa, är att så konkret se resultatet av vårdarbetet i form av att skriva ut förbättrade och ibland helt friska patienter.

– Om man är ute efter ett roligt jobb där lärandet aldrig tar slut och arbetstillfredsställelsen är stor, är vår klinik rätt plats att vara på. Det finns många goda anledningar till att stanna mer än 20 år på ett och samma ställe.

Palliativ vård full av liv och möjligheter

SPECIALISERAD PALLIATIV VÅRD

Trots att sjuksköterskorna inom ASIH och på palliativvårdsavdelning i nordöstra Skåne möter döden arbetar de framför allt med liv. Med hög kompetens, stor kreativitet och mycket hjärta lindrar de komplexa symptom och ger stöd åt både patienter och deras närstående.

Den lilla flickan vågade inte hälsa på sin sjuka förälder som var inlagd på den palliativa vårdavdelningen. Men allt ändrades när vårdhunden Trixa kom in i bilden. Nu träffas de alla tre, två gånger i veckan, och allt från bingo till hundskönhetsvård står på schemat.

Inom ASIH, avancerad sjukvård i hemmet, och på palliativvårdsavdelning i nordöstra Skåne är möjligheterna stora och pekpinnarna få. Patienternas mående är i fokus och livet är i allra högsta grad närvarande.

– Vi har till och med haft två hästar här inne på avdelningen, säger sjuksköterskan Tommy Hansson och berättar att det finns tio enkelsalar med fri besökstid och möjlighet att, när behov finns, vara dygnet runt hos den som är sjuk.

Tommy visste tidigt att han ville arbeta med palliativ vård. Han kom i kontakt med vården redan som barn.

– Min pappa var sjuk och det var speciellt en av sjuksköterskorna som gjorde ett stort intryck på mig. Hon såg mig. Jag vet att jag redan då tyckte att det var så häftigt att kunna få göra ett så stort intryck på någon. För jag glömmer aldrig henne, säger han och berättar att han gillar att jobba med barn och unga och brinner lite extra

– Att få förmedla en slags trygghet och stabilitet i allt det svåra känns väldigt värdefullt, säger Tommy Hansson (t.h.) och får medhåll av Ulrika Mattson och Sara Johansson.
Foto: Annika Nyberg

för att fånga upp de tonåringar han möter.

Stor bredd

Patienterna på vårdavdelningen och inom ASIH är i alla åldrar. De lider av olika sjukdomar men har oftast någon form av cancerdiagnos. Hur länge de stannar på vårdavdelningen varierar från några timmar till längre perioder. Ibland stannar de på avdelningen bara tills ett visst komplext problem är åtgärdat, och återvänder sedan till hemmet för fortsatt vård.

För även om symtombilden varierar är den gemensamma nämnaren komplexiteten. Till den specialiserade palliativa vården kommer patienter med symptom som kräver ett specialiserat synsätt och multiprofessionella team.

– Som sjuksköterska här får du en otrolig bredd med stora möjligheter till utveckling i din profession. Den palliativa vården ställer samma krav på helhetstänk som till exempel intensivvård, med skillnaden att vi inte monitorerar olika parametrar lika mycket. Istället tittar vi mestadels på mående och hur patienten har det, säger Hanna Ekman, enhetschef vid ASIH i Kristianstad.

En annan stor skillnad mot vanliga vårdavdelningar är helhetsperspektivet och tiden med patienterna.

– När vi till exempel ger blod eller antibiotika uppstår det ofta jättestora samtal. Inom vården har man ofta inte tid att sitta kvar men vi finns där och mötena blir på ett helt annat sätt, säger Ulrika Mattson, specialistsjuksköterska i palliativ vård, teamledare och konsultsjuksköterska.

Ulrika arbetar inom ASIH i Kristianstad och möter patienterna i sina hem. Hon går regelbundet konsultrundor på sjukhuset i Kristianstad. Vid konsultrundorna ger hon stöd och råd gällande palliativa förhållningssätt och identifierar de patienter som är i behov av specialiserad palliativ vård.

Just nu genomför Ulrika också en 100 timmar lång praktik. Och det är här hunden Trixa kommer in i bilden. Ulrika är Trixas matte och de är mitt inne i en vårdhundutbildning.

– Gensvaret vi har fått hittills är över förväntan. Trixa bygger broar och påverkar patienter, närstående och medarbetare positivt, säger Ulrika.

Bra förutsättningar

Sara Johansson, specialistsjuksköterska i onkologi, arbetar också inom ASIH men utgår från Hässleholm. Sara arbetade tidigare på onkologen i Lund men ville ha mer fokus på de palliativa patienterna.

I både Hässleholm och Kristianstad finns det palliativa team som har det fulla medicinska ansvaret för sina patienter. Teamen kan också genomföra punktsatser efter remiss från till exempel vårdcentralen.

Deras patienter har veckovisa uppföljningar och behovet styr antalet hembesök. Tillsammans med sina kollegor har Sara förutsättningar att ge patienterna en god vård. Och det här är något som Sara, Hanna, Ulrika och Tommy är överens om. Medarbetarna är starkt sammansvetsade och tillsammans ser de till att den sista tiden, men också döden, blir så bra som möjligt.

– Du dör bara en gång, och alla människor förtjänar en fin och värdig död, säger Sara.

Inom den specialiserade palliativa vården, som finns i hela Skåne, finns det förutsättningar för dig som sjuksköterska att ge dina patienter en god vård.

Behandlingen inriktas på att förebygga och lindra komplexa symptom och stödja närstående. Vi ansvarar för den specialiserade palliativa vården i hela Skåne. Verksamheten består bland annat av avancerad sjukvård i hemmet (ASIH) och palliativvårdsavdelning med utgångspunkt från Trelleborg, Malmö, Lund, Helsingborg, Ängelholm, Hässleholm, Kristianstad och Ystad.

Vi arbetar i team bestående av läkare, sjuksköterskor, undersköterskor, arbetsterapeut, fysioterapeut, kurator, dietist och medicinska sekreterare (på några vårdavdelningar arbetar även kock).

Samverkan är en viktig del av den palliativa vården. Vi samverkar med andra vårdaktörer, bland annat med alla kommuner och sjukhus, där vi tillsammans arbetar för jämlik vård och hög tillgänglighet i alla delar av Skåne.

Det finns dessutom goda förutsättningar för våra medarbetare till både kompetensutveckling och vidareutbildning.

regionskane.se

När Trixa har västen på sig jobbar hon. Då är det fullt fokus på de patienter och närstående som hon möter.
Foto: Annika Nyberg

Spännande vård med mycket hjärta

PSYKIATRI HELDYGNSVÅRD

Heldygnsvården inom region Kronoberg är spännande, utmanande och utvecklande. Här finns tid för både svåra samtal och glada skratt. Dessutom möter sjuksköterskorna en bred patientgrupp med såväl somatiska som psykiatriska besvär.

I nyrenoverade lokaler på natursköna Sigfridsområdet i Växjö arbetar Daniel, Malvina, Sara och Anna. Som sjuksköterskor inom heldygnsvården är samtalet deras främsta arbetsverktyg och tiden med patienterna en förutsättning för arbetet.

Daniel Rodrigos karriär inom psykiatri i Kronoberg startade med ett "hallelujah moment" under termin fyra på sjuksköterskeutbildningen.

– Jag var på psykosavdelningen och fick se skiftande måenden och patienter med olika funktionsnivåer och livsberättelser. Där och då visste jag att det var inom psykiatri jag ville arbeta, säger han.

Efter sin examen sökte han sig till psykosavdelningen och till regionens traineeprogram. Med ryggsäcken full av ny kunskap valde han att efter ett år gå vidare till akutpsykiatriska avdelningen barn, unga och vuxna.

– Jag ville prova på det akuta arbetet och bredden som finns här. Idag arbetar jag också på den akutpsykiatriska mottagningen vilket breddar mig något enormt. Nu får jag följa hela det akuta förloppet, säger han och berättar att arbetet inom akutpsykiatri också innefattar mycket somatik.

På akutpsykiatriska avdelningen finns det tolv vårdplatser. Vårdtiderna är ofta korta, men kan i vissa fall sträcka sig över ett par månader. Det han gillar mest med sitt arbete är att han får möta många olika livsöden och får hjälpa människor tillbaka till ett bättre mående.

Somatik och psykiatri i kombination

Till skillnad från Daniel följer Malvina Karlsson, som arbetar på den äldrepsykiatriska avdelningen, ofta sina patienter under ganska lång tid. Hon sökte sig till avdelningen efter att ha arbetat inom kommunen.

– Jag ville arbeta här eftersom jag tycker om att arbeta med äldre patienter. Våra patienter är ofta multistjuka och jag gillar kombinationen av somatik och psykiatri som vi har mycket av här, säger hon.

Det hon gillar mest med sitt arbete är att hon har tid för sina patienter. Avdelningen är ganska liten med endast

Anna Björkman, Malvina Karlsson, Sara Abrahamsson och Daniel Rodrigo har alla hittat hem i Region Kronobergs heldygnsvård.
Foto: Martina Wärenfeldt

åtta vårdplatser och patientfokus är högt. Dessutom är variationen stor när det kommer till människor, diagnoser och besvär.

Sammanhållning och samarbete

Sara Abrahamsson arbetar på psykosavdelningen och hon visste tidigt att somatiken inte var något för henne.

– Jag kände väldigt starkt att stressen som ofta finns där inte passade mig. Dessutom tilltalades jag av att sjuksköterskorna på avdelningarna inom heldygnsvården inte arbetar natt, säger hon och berättar att ett gäng kompetenta nattsjuksköterskor tar över på avdelningarna när natten sänker sig.

Hon började arbeta inom psykiatri för sex år sedan och har sedan dess inte haft en tanke på att byta bana. Arbe-

tet på psykosavdelningen, som har 16 vårdplatser, är varierat och vårdtiderna sträcker sig från en natt till flera månader. Dessutom är sammanhållningen bland personalen god.

– Vi har väldigt roligt tillsammans. Samarbetet är dessutom väldigt gott mellan avdelningarna och med öppenvården, säger hon.

Helhetsperspektiv och detektivarbete

Anna Björkman kan också skriva under på att samarbetet och sammanhållningen inom heldygnsvården är god.

– Jag tänker att vi behöver finnas för varandra för att klara av tunga samtal och de tuffa möten som vi ibland ställs inför. Trots att vi har många svåra samtal är det alltid nära till skratt både med patienterna och i kollegiegruppen, säger Anna.

Anna började arbeta på den allmänpsykiatriska avdelningen för 14 år sedan. Många av sjuksköterskorna på avdelningen, som har 16 vårdplatser, har arbetet länge ihop och sammanhållningen är god. Tillsammans möter de patienter med recidiverande depression, bipolär sjukdom, ät-problematik, personlighetsstörning, komplicerade ångestillstånd, neuropsykiatrisk problematik och patienter med suicidrisk. Komplexiteten i arbetet är något som tilltalar Anna.

– Många gånger är det ett detektivarbete för att hitta rätt behandlingsväg vilket är spännande. Det som fungerar för en patient kanske inte fungerar för nästa. Vi behöver få ett helhetsperspektiv för att kunna stödja och hjälpa så att patientens livskvalitet blir så hög som möjligt, säger hon.

Psykiatri heldygnsvård Region Kronoberg

Specialistpsykiatri i Kronoberg bedriver en modern och specialiserad psykiatrisk vård i samverkan med närstående och andra vårdgivare.

En god arbetsmiljö med motiverade och kompetenta medarbetare är en förutsättning för att vi ska lyckas med vårt uppdrag. Vi erbjuder utbildning/föreläsningar i TERMA (terapeutiskt bemötande vid aggression), MI (motiverande

samtal), proACT (akutmedicinsk utbildning), kontinuerliga föreläsningar inom aktuella områden och möjlighet till specialistutbildning i psykiatri.

Heldygnsvården finns i nyrenoverade lokaler på Sigfridsområdet i Växjö och består av akutpsykiatriska avdelningen barn, unga och vuxna, äldrepsykiatriska avdelningen, psykosavdelningen och allmänpsykiatriska avdelningen.

REGION
KRONOBERG

regionkronoberg.se

Bredd och variation på psykiatrin i Umeå

PSYKIATRIN I UMEÅ

På psykiatrin vid Umeå universitetssjukhus väljer du mellan ett brett spektrum av karriärvägar och arbetsuppgifter. Här finns universitetssjukhusets stora utbud av kompetensutveckling och som sjuksköterska har du alla möjligheter att växa i din yrkesroll och få en spännande karriär!

Inhyst i alldeles nya, ändamålsenliga lokaler spänner Psykiatriska kliniken i Umeå över ett brett fält med allt från rättspsykiatrisk slutenvård till allmänpsykiatriska slutenvårdsavdelningar, öppenvårdsmottagningar och specialenheter. Gemensamt för alla är att du som är sjuksköterska har en alldeles central roll i omvårdnaden av patienterna och utvecklingen av vården. Inom psykiatrin i Umeå arbetar du med ett helhetsperspektiv, där hela människan är i fokus och du lär ofta känna patienterna väl.

Psykiatrisjuksköterskan Mia Nilsson förstod redan under sin grundutbildning att det var inom psykiatrin hon ville arbeta efter att ha gjort VFU på kliniken i Umeå. Direkt efter examen 2010 började hon på slutenvården och idag arbetar Mia på den affektiva mottagningen, som tar emot patienter med exempelvis depression eller bipolär sjukdom.

– För mig är det patientmötet och de djupa samtalen som gör jobbet så

otroligt intressant. Vi utvecklar ofta väldigt fina och förtroendefulla relationer eftersom vårddagen brukar vara ganska lång. Som sjuksköterska arbetar jag väldigt självständigt med att bedöma omvårdnadsbehov, rådgivning, vårdplanering och annat. Samtidigt har vi starka multidisciplinära team runt varje patient, säger hon.

Ser patientens utveckling

Mia får medhåll av André Josefsson, sjuksköterska på rättspsykiatrins slutenvård. André kom till Umeå för 2,5 år sedan och har tidigare arbetat i södra Sverige i bland annat allmänpsykiatrin och psykiatrisk akutsjukvård. Inom rättspsykiatrin är det inte ovanligt med vårddagar på uppemot fem år.

– Vi arbetar långsiktigt och bygger en bra allians med våra patienter. Det finns så många parametrar att väga in i rättspsykiatrisk vård och när våra patienter först kommer hit har deras liv ofta havererat helt. Vårt jobb syftar

till att patienterna ska kunna fungera i samhället igen och det är fantastiskt att se hur de utvecklas och får ett bättre mående under vårddagen, säger han.

Liksom Mia så var psykiatrisjuksköterskan Anna Slottes första möte med psykiatrin i Umeå under en VFU. Nu har hon arbetat på kliniken i 20 år och har under den tiden hunnit axla en rad olika roller inom den kliniska verksamheten. Sedan två år tillbaka jobbar Anna med verksamhetsutveckling, bland annat med fokus på patientsäkerhet och olika utvecklingsprojekt.

– Psykiatrin här är väldigt bred och varierad, så jag aldrig känt behov av att byta arbetsgivare. Jag har kunnat jobba med många omväxlande saker och har utvecklats mycket i min yrkesroll. För sjuksköterskor finns verkligen så många vägar att gå och det finns alla möjligheter att prova sina vingar i nya roller. Här finns allt från bred allmänpsykiatri till väldigt nischade enheter,

forskning och olika administrativa tjänster, berättar Anna.

Nytt SPOT-team

En ny verksamhet som håller på att sjösättas är SPOT, specialpsykiatriskt omvårdnadsteam, som förväntas komma i gång i höst. SPOT-teamet kommer att arbeta i fältet mellan öppenvården och slutenvården, med mycket hembesök. Syftet är att förkorta vårddagarna inom slutenvården och i bästa fall helt undvika inläggning.

– Det är ett exempel på hur vi arbetar med att anpassa och förbättra vården i takt med att vårdens förutsättningar förändras, förklarar Anna.

I kraft av att vara ett stort universitetssjukhus kan Umeå erbjuda ett stort utbud av vidareutbildning och kompetensutveckling. Både Mia och Anna har läst till specialistsjuksköterska på halvfart med bibehållen lön, och det finns en rad andra utbildningsinsatser som du som sjuksköterska kan ta del av, beroende på intresse och drivkraft. Mia, exempelvis, har läst grundläggande psykoterapi, något som hon har stor nytta av.

För att arbeta som sjuksköterska inom psykiatrin i Umeå krävs ingen tidigare erfarenhet av psykiatri. Här jobbar en stor mångfald av personer, allt från nyutexaminerade till medarbetare med lång erfarenhet. Mia, André och Anna vill alla tre betona den goda sammanhållningen i teamen och att man stöder varandra och hjälps åt med problemlösning. Mia konstaterar kort och gott:

– Här är så givande och intressant att arbeta och jag kan faktiskt inte tänka mig ett bättre ställe. Jag tycker att jag har världens roligaste jobb!

André Josefsson, sjuksköterska, Anna Slotte, psykiatrisjuksköterska och Mia Nilsson, psykiatrisjuksköterska inom psykiatrin på Norrlands universitetssjukhus.

Foto: Lena Lee

Psykiatrin på Norrlands universitetssjukhus erbjuder många spännande karriär- och utvecklingsmöjligheter för sjuksköterskor. Här kan du jobba med ett brett spektrum av psykiatrisk vård och prova dina vingar inom en rad olika roller. Det finns ett brett utbud av kompetensutveckling och vidareutbildning. Vi arbetar i prestigelösa, multiprofessionella team, med stark sammanhållning och hög kompetens.

Läs mer på regionvasterbotten.se

Attendo storsatsar på sina sjuksköterskor

ATTENDO

En ökad bemanning, stora utbildningssatsningar och skraddarsydd anställningar. Attendo storsatsar på sina sjuksköterskor och målet är tydligt:

– Vi ska bli Sveriges bästa arbetsgivare för sjuksköterskor, säger Rebecka Skalin Christén.

En redan god arbetsmiljö ska bli ännu bättre. Det framhåller Rebecka Skalin Christén, regional verksamhetschef samt ansvarig för Attendos HSL-utveckling, när hon berättar om det pågående förändringsarbetet.

– Just nu tittar vi på hela sjuksköterskeorganisationen. Vårt mål är att vi ska bli Sveriges bästa arbetsgivare för sjuksköterskor, säger Rebecka.

För att nå dit ligger fokus på sjuksköterskornas arbetsmiljö. När andra verksamheter bromsar och sparar väljer Attendo att gasa. Bemanningen ska utökas, dessutom ska alla sjuksköterskor som vill få möjlighet att, på betald arbetstid och styrt av verksamhetens behov, specialisera sig.

– Vi vill utveckla vården och för att lyckas med det måste våra sjuksköterskor få möjlighet att utvecklas. Du ska aldrig känna att du är fast där du är, säger Rebecka.

Attendos sjuksköterskor jobbar inom ett brett spektrum som omfattar LSS, äldreomsorg, hemtjänst, HSV, socialpsykiatri och särskilda boenden. Dessutom finns det möjlighet att arbeta inom mobila team och som bemanningssjuksköterska.

Genom att satsa på egna bemanningssjuksköterskor tillvaratas varje enskild sjuksköterskas kompetens.

Sjuksköterskorna Åsa Söderstedt och Anna Milton trivs inom Attendo.

Foto: Christine Engström

– Kommer du till oss som bemanningssjuksköterska ansvarar vi för din utvecklingsplan och du får ta del av alla förmåner. Eftersom vi äger de flesta boenden som vår bemanning arbetar på får du dessutom förkunskap om verksamheterna och möjlighet att påverka utvecklingen av dem, säger Rebecka.

Stor flexibilitet

Tack vare Attendos stora bredd är flexibiliteten stor för medarbetarna när det kommer till både typ av arbete och anställning. Det här är något som sjuksköterskan Åsa Söderstedt har tagit fasta på.

– Jag gillar att utmanas och vill ha förändring för att hålla igång. Jag har haft bra chefer som har sett till att jag får de utmaningar som jag behöver för att trivas, säger Åsa.

Utifrån livssituation och lust har Åsa under sina 15 år på Attendo provat på det mesta. Hon har arbetat inom LSS, särskilt boende, socialpsykiatri och äldreomsorg. I omgångar har hon även arbetat som samordnare för sjuksköterskor och även varit värderingscoach, introducerat nya sjuksköterskor och skapat nya rutiner. Sedan fyra år arbetar hon i det mobila teamet i Linköping. Sjuksköterskorna i det mobila teamet arbetar kvällar, nätter, helger och röda dagar inom äldreomsorgen, LSS, HSV och socialpsykiatri.

– Jag är en nattmänniska och mina barn är stora nu så det här passar mig perfekt. Jag har väldigt kompetenta kollegor och arbetet är stimulerande och

roligt. Du vet aldrig vad som väntar och det gillar jag. Vi har också stora möjligheter att påverka vårt schema, säger Åsa.

Möjligheter och utveckling

Attendos bredd innebär även att det finns goda möjligheter att utvecklas inom verksamhetsutveckling och ledarskap. Anna Milton började som sjuksköterska på Attendo för nio år sedan. Hon har arbetat på flera särskilda boenden och inom korttidsverksamheten, och har under dessa år tagit sig an olika ombudsroller och ansvarat för studenter.

– Jag tycker det är väldigt roligt med kvalitetsutveckling, säger Anna och berättar att hon sedan ett år tillbaka innehar rollen som regional sjuksköterska.

I sin nya roll arbetar hon bland annat med kvalitetsfrågor, samordning av kompetensförsörjning, utbildning och introduktion för nya sjuksköterskor. Dessutom har hon kvar en fot i det kliniska arbetet.

– Jag gillar att arbeta med kvalitetsutveckling och se faktiska resultat, men tycker även att kontakten med patienterna är väldigt rolig. Som sjuksköterska får du möjlighet att bygga relationer både med patienter och omvårdnadspersonal, säger Anna och berättar att de medicinska utmaningarna är mycket större idag än vad de har varit tidigare.

Även Rebecka har valt att göra karriär inom Attendo. Från rollen som sjuksköterska via olika arbetsledande roller arbetar hon idag som regional verksamhetschef.

– Jag kommer ihåg när jag som 20-åring arbetade på ett av Attendos boenden och kände ”Gud, hur kan det vara så här kul att gå till jobbet?”. Där och då bestämde jag mig för att den här känslan ska jag alltid ha. Och den har jag fortfarande kvar nu 20 år senare, säger hon.

Attendo är Nordens största omsorgsföretag med över 700 verksamheter och över 30 000 medarbetare i Sverige, Finland och Danmark. Vi erbjuder äldreomsorg, omsorg till personer med funktionsnedsättning samt individ- och familjeomsorg.

Attendo verkar i en platt organisation och är en trygg arbetsgivare, med kollektivavtal, avtalsförsäkringar och det finns stora möjligheter att göra karriär. Som sjuksköterska har du möjlighet att söka dig till specifika verksamheter, men det finns även stora möjligheter till skraddarsydda anställningar som passar dina behov.

Undersökningsföretaget Universum har rankat de arbetsgivare som unga sjuksköterskor tycker är mest attraktiva, och det är Attendo som hamnar i topp i omsorgen.

Är du intresserad av att se vad vi kan erbjuda dig? Kontakta oss!

sjukskoterska@attendo.se

attendo.se

Attendo

Rebecka Skalin Christén, regional verksamhetschef samt ansvarig för Attendos HSL-utveckling.

Foto: Jens C Hilner

Det är en otroligt trivsamt arbetsplats

REGION VÄSTERBOTTEN BUP

Utveckling, struktur och gemenskap är tre av de styrkor som utmärker Västerbotten BUP och mottagningen i Lycksele. I en trygg miljö med en stor dos framåtanda får sjuksköterskor möjlighet att både växa och trivas.

Sjuksköterskan Linda Fahlén har en gedigen erfarenhet i bagaget. Men till BUP-mottagningen i Lycksele kom hon för bara sju veckor sedan.

– Jag vill ge en guldstjärna till mina medarbetare här. Trots att jag är ny så

kände jag mig direkt som en i gänget. Det är en otroligt trivsamt arbetsplats, säger hon.

Lindas dagar består av både fysiska och digitala patientmöten, och variationen är stor.

– Varje patientmöte bjuder på något nytt. Inom somatiken går det ofta att ställa en diagnos genom att ta till exempel ett blodprov, men här finns det inga raka linjer. För att hitta lösningar krävs det att du sätter dig in i patientens liv och kontakten med patienterna blir därför mycket djupare, säger Linda.

Det är patientmötena med det tillhörande detektivarbetet och alla framgångssagor som gör att sjuksköterskan Berit Karlsson trivs så bra inom BUP.

– Vi har dessutom en väldigt bra arbetsgång och ett gott samarbete där det inte spelar någon roll vilken yrkestitel du har, säger Berit.

Samarbete och struktur

Det starka teamarbetet inom barn- och ungdomspsykiatri i Västerbotten

Johanna Lindquist, Berit Karlsson och Linda Fahlén arbetar på BUP-mottagningen i Lycksele.

Foto: Marcus Bäckström

spänner över såväl de tre mottagningarna i Umeå, Lycksele och Skellefteå som inom slutenvårdsavdelningen.

Något annat som bidrar till den goda arbetsmiljön är den tydliga strukturen.

Förutom de dagliga pulsmötena har sjuksköterskorna på länskliniken veckovisa medicinkonferenser där läkare deltar. På torsdagar har medarbetarna i Lycksele dessutom beslutskonferenser där hela teamet går igenom patientärenden, sätter medicinska prioriteringar och gör en fortsatt planering. Onsdagsförmiddagarna är patientfri tid och öronmärkta för APT, yrkesträffar

eller enhetsträffar samt handledning och administration. Och inte att förglömma onsdagsfika från det lokala bageriet.

– Vi är en universitetseenhet som bedriver egen forskning, satsar på kompetensutveckling och tar vara på medarbetarnas intressen och styrkor. Hela verksamheten genomsyras av ett barnperspektiv, vilket speglar sig i allt från patientmöten till APT och teamkonferenser, säger Johanna Lindquist, som har gått från att arbeta som sjuksköterska inom BUP till att idag arbeta som avdelningschef på Lycksele-mottagningen.

Barn- och ungdomspsykiatri är länsövergripande med mottagningar i Umeå, Lycksele och Skellefteå. Mottagningen i Lycksele tar emot patienter från hela södra Lappland och ligger långt fram när det kommer till digitala lösningar, vilket innebär en stor flexibilitet för både patienter och sjuksköterskor. BUP har ett nära samarbete med närstående, skola, socialtjänst och vårdgrannar. Klinikens medarbetare arbetar i tvärprofessionella team och har stora möjligheter till vidareutbildning och kompetensutveckling.

www.regionvasterbotten.se

Utvecklas med oss på Säter!

RÄTTSPSYKIATRIN I SÄTER

Inom rättspsykiatri i Säter är vårdtiderna långa och du lär känna dina patienter väl. Som sjuksköterska har du en helt central roll i vård och rehabilitering och det finns en rad olika karriärvägar. Här gör du skillnad – på riktigt!

Annette Almroth kom till rättspsykiatri i Säter redan 1991 efter sin sjuksköterskeexamen och det är ett karriärval hon aldrig har ångrat. Hon har haft flera olika roller genom åren, bland annat vårdplatskoordinator och enhetschef, men jobbar nu som sjuksköterska på intagningsavdelningen.

– Rättspsykiatri är unik inom vården, på många sätt. Vi har långa vårdtider, medelvårdtiden är 5,5 år, och därför lär vi känna våra patienter på djupet. Patienterna är ofta mycket märkta av sina sjukdomar och funktionshinder vid ankomst, men med stöd och hjälp under tiden här så hjälper vi patienterna att uppnå habituell tillstånd. Det är fantastiskt att ha den kontinuiteten, säger Annette, som är specialistsjuksköterska i psykiatri.

Tydliga processer

Hennes kollega, sjuksköterskan och samordnaren Simone Grandin, kom också hon till rättspsykiatri i Säter direkt efter sin examen, 2017. Simone hade gjort praktik här under utbildningen och visste att hon ville tillbaka.

– Det finns tydliga strukturer och vårdprocesser och inga tvära kast och snabba utskrivningar, som tyvärr förekommer inom annan vård. Vi arbetar på ett annat sätt och bygger förtroendefulla relationer med våra patienter och ofta med anhöriga också. Det är otroligt givande att se resultaten över tid, framhåller Simone.

Sjuksköterskor har en central roll inom den rättspsykiatriska vården i Säter och det finns många olika karriärvägar. Förutom att arbeta kliniskt kan du exempelvis arbeta med vårdutveckling, som samordnare eller som ledare och chef. Det finns goda möjligheter till vidareutbildning och kompetensutveckling och du kan även läsa till psykiatri-sjuksköterska med bibehållen lön.

Trygga, starka team

Annette och Simone anser att det finns många missuppfattningar om rättspsykiatri, och många tror felaktigt att det är farligt. Tvärtom, menar de, så kan man med noggrant utarbetade säkerhetsrutiner och starka, multikompetenta team hantera de hot och våldssituationer som uppkommer.

De vill också lyfta fram att även om många patienter har begått grova våldsbrott så gäller det att inte döma.

Foto: Therése Asplund

Annette Almroth, sjuksköterska och Simone Grandin, sjuksköterska och samordnare inom rättspsykiatri i Säter.

Rättspsykiatriska kliniken i Säter ansvarar för högspecialiserad vård på läns-, region- och riksnivå. Vi vårdar i huvudsak patienter enligt lagen om rättspsykiatrisk vård, men även patienter som insjuknar under pågående kriminalvård eller under häktningstiden. Totalt har vi 78 vårdplatser uppdelat på sju avdelningar som är bemannade med erfarna sjuksköterskor och skötare. Vi arbetar hela tiden med att utveckla och förbättra arbetsmiljön för våra medar-

betare och erbjuder många spännande arbetsuppgifter för sjuksköterskor. Du behöver ingen tidigare erfarenhet av psykiatri, utan ska vara driven, engagerad och ha ett genuint intresse för människor.

Nyfiken? Läs mer på: regiondalarna.se

– Det är viktigt att komma ihåg att våra patienter var svårt sjuka när de begick sina brott, och att aldrig glömma att se människan bakom brottet. Om man är trygg i sig själv, omdömesgill och genuint människointresserad så passar man här!

KOM OCH VÄX MED OSS!

187

sjuksköterskor

ambulanssjukvårdare

barnmorskor

bli specialist -
★ sjuksköterska.

Flytta?
UPP!
scanna!

Norrbotten har den högsta tillväxten i Sverige och är världsledande inom den gröna omställningen. Här finns massor med spännande jobb, inte minst hos oss i Region Norrbotten.

Just nu söker vi mer än 300 nya medarbetare, bland annat 187 sjuksköterskor samt barnmorskor, ambulanssjukvårdare och biomedicinska analytiker till våra fem sjukhus och 24 hälsocentraler i hela länet.

Dubbel OB!

Vi erbjuder bra och trygga anställningsvillkor och förmåner, dubbel OB-ersättning och mycket goda möjligheter till vidareutbildning, bland annat till specialistsjuksköterska. ★

Välkommen med din ansökan på
norrbotten.se/jobbahososs

